

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojškimi pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

DRŽAVNI POGLARJI PODOJAJO OBRAČUN PRETEKLEGA LETA

Optimistične novoletne poslanice kljub sedanjemu težavnemu položaju

Leone: glavni problem je produktivnost v industriji - Pompidou: leto 1974 bo «negotovo» - Brežnjev: veliki uspehi sovjetske politike - Tito: revolucionarno leto v razvoju samoupravnih socialističnih odnosov

RIM, 1. — Po že ustaljeni tradiciji so voditelji vseh držav v svojih novoletnih poslanicah podali obračun preteklega leta in našli naloge, ki čakajo državljane posameznih držav v letu 1974. Jasno je, da je bila glavna tema poslanic voditeljev zahodnih držav predvsem energetska kriza, ki je pomenila važno prednost.

Tako je italijanski predsednik Leone v svoji novoletni poslanici poudaril, da obračun preteklega leta ni pozitiven predvsem zaradi izbruhov energetske krize. V zvezi z njo so se pojavila huda vprašanja v italijanskem gospodarstvu, glede katerih pa je Leone izrazil prepričanje, da jih bo znala vlada v prihodnjih mesecih rešiti. Leone je dejal, da poglavitni problem ostaja produktivnost v industriji, na koncu pa je še izrazil prepričanje, da bodo znali Italijani odgovorno prenašati bremena, ki jim jih nalaga novo leto.

Francoski predsednik Pompidou pa je dejal, da bo leto 1974 negotovo in močnejše tudi težavno. Po drugi strani pa je zagotovil, da bo storjeno vse, kar je mogoče, da bi bil ohranjen red. Pompidou je posebno poudaril nevarnost krize, ki je zajela svetovno tržišče petroleja in ki zadeva prav vse države, katerim grozi nevarnost gospodarskega zastojanja ali celo nazadovanja. Glede notranjega položaja pa je Pompidou potrdil svoje popolno zaupanje v vlado ter s tem posredno demantiral časopisne vesti, po katerih naj bi francoski predsednik pripravil široko vlado prenosov.

Povsem drugačen je bil ton radio-televizijskega govora generalnega tajnika KP SZ Leonida Brežnjeva, ki je pozitivno omenil dosežke preteklega leta ter izrazil optimizem glede bodočega razvoja tako v sami Sovjetski zvezi, kot tudi v mednarodnih odnosih. Brežnjev je predvsem poudaril uspehe boja, ki ga je SZ vodila z bratskimi socialističnimi državami za okrepitev mira na svetu in za uresničitev mirovnega programa, ki ga je odobrila 24. kongres KP SZ. Sovjetski voditelj je izrazil zadovoljstvo zaradi konca vojne v Vietnamu in izboljšanja političnega vzdušja v Evropi, poudaril pa je tudi aktivno vlogo SZ za zaščito zakonitih pravic arabskih držav in za vzpostavitve trdnega in pravičnega mira na Bliznjem vzhodu. Glede gospodarskega položaja je Brežnjev dejal, da se je leto 1973 začelo v težavnih pogojih zaradi hudih posledic nekaterih naravnih katastrof, da pa je končni obračun leta povsem pozitiven. Tako so bili uresničeni in celo preseženi načrti o industrijski proizvodnji, industrijska moč države se je povečala, življenjski pogoji državljanov pa so se izboljšali. V tem pogledu je Brežnjev omenil, da je 11 milijonov oseb v preteklem letu dobilo novo stanovanje.

Českoslovaški predsednik Ludvik Svoboda je v svoji novoletni poslanici dejal, da je leto 1973 pomenilo novo važno etapo v procesu premagovanja posledic krize iz leta 1968 in da je sedaj CSSR trden član socialistične skupnosti. Svoboda je izrazil tudi optimizem glede razvoja mednarodnih odnosov zaradi utrjevanja načel mirolnega sožitja, kljub odporu reakcionarnih sil.

KRANJ, 1. — Jubilejno leto 1973. — je dejal jugoslovanski predsednik Tito v svoji novoletni poslanici — v katerem smo nedavno slavili 30-letnico rojstva naše nove države, je bilo izpolnjeno z intenzivnimi prizadevanji in vsestranskimi akcijami za krepitev naše mnogo nacionalne skupnosti in nam je prineslo pomembne uspehe. Leto je minilo v znamenju revolucionarnih sprememb, v razvoju samoupravnih socialističnih odnosov in izpolnjevanju organizacije naše družbe na stalnih in trajnih osnovah. Tito je omenil, kaj je bilo storjenega za utrjevanje temeljev in za nadaljnji družbeni in materialni napredek države, za uresničevanje polne enakopravnosti narodov in narodnosti in krepitev bratstva in enotnosti itd. Pri tem je poudaril revolucionarni pomen novega ustavnega sistema s katerim se začena nova etapa v razvoju socialističnega samoupravljanja in sploh v življenju jugoslovanske skupnosti. «Zdaj je najvažnejše — je nadaljeval Tito — n najboljši način, da se ustavna dopila uporablja v praksi.» Tito je nato govoril o uspehih, ki jih je zabeležila v zadnjem času zveza komunistov Jugoslavije. Prišlo je do hitrega organizacijskega urejanja in utrjevanja organizacij ZK, do njihove večje aktivne splošnosti, povezanosti in idejne enotnosti. Premagano je bilo večletno ohtavljanje in začel se je boj proti omlajčevanju in odkritim naspretnikom samoupravnega socialističnega razvoja. Tito je dejal, da so bile poglavitne težave v veliki meri premagane, dodal pa je, da bo šesti kongres ZKJ imel izredni

pomen, ker bo dal sedanjemu revolucionarnemu kursu novo moč in spodbudo.

Tudi v gospodarskem razvoju je bil v preteklem letu storjen korak naprej. Predvsem se je izboljšal položaj Jugoslavije v odnosih s tujino, izboljšala se je tudi likvidnost gospodarstva. Še vedno pa ni premagala problem inflacije, kateremu bo treba v novem letu posvetiti posebno pozornost. V tem letu bo treba tudi reševati tako zgoč problem, kot je energetska kriza. Treba bo tudi v okviru že pripravljene programa ustvarjati možnosti za vrni-ovrsto in postopno zaposlovanje jugoslovanskih delavcev, ki zdaj delajo v tujini.

Glede mednarodnega položaja je jugoslovanski predsednik ugotovil, da je prišlo v preteklem letu do velikih sprememb in dogodkov, med katerimi so nekateri tudi velikega pomena za nadaljnji razvoj in prihodnost mednarodnih odnosov. Okrepilo se je napredne sile — je dejal Tito — ter boj narodov in želja za neodvisnost, popolno gospodarsko in politično suverenost za mir in socializem. Potem ko je omenil zgodovinski pomen alžirske konference nevrščeni, je Tito poudaril, da je v mednarodnih odnosih in zlasti v Evropi napredovalo popuščanje in pogajanje. Za nadaljevanje teh procesov pa je potrebno, da pri tem enakopravno sodelujejo vse države, da popuščanje zajame vse dele sveta in pelje k reševanju, ne pa h konzerviranju osnovnih mednarodnih problemov.

Kljub nekaterim ohrabrujočim dejstvom pa je položaj na svetu dokaj zapleten in negotov, je dejal Tito. Imperializem in mednarodna reakcija se močno upirata naprednim gibanjem in jih skušata zavreti ali onemogočiti in pri tem ne izbirata sredstev. To potrjuje kriza na Bliznjem vzhodu, kjer je položaj kljub začeti pogajanju v ženevi še vedno zelo nevaren. To potrjujejo nadaljevanje tujih intervencij v Kam- bodži, neprestano kršenje in izigravanje pariških sporazumov o Južnem Vietnamu, kontrarevolucionarni dogodki in pokoli v Čilu, kolonialne vojne v Afriki. Vse to ogroža mednarodne odnose — je dejal Tito — in v svo resnostjo opozarja na nujnost hitrejšega reševanja mednarodnih problemov na osnovi spoštovanja in uresničevanja zakonitih pravic in interesov narodov in držav, ki jih ti problemi neposredno zadevajo.

«Tudi v Jugoslaviji kot nevrščeni in socialistični državi — je nadaljeval predsednik Tito — niso prihranili pritiski od zunaj. Nekaterim reakcionarnim krogom na svetu ni všeč, da se Jugoslavija po zaslugi odločne akcije ZK in naših delovnih ljudi vse bolj utrjuje ter na zunanjem področju razvija dejavnost z nevrščeni in drugimi miroljubnimi državami in naprednimi silami zagovarja dosledna in načelna stališča o najvažnejših mednarodnih vprašanjih. Ti pritiski bodo verjetno tudi v prihodnje, vendar mi smo že tolikokrat dokazali, da so naša notranja enotnost, samouprav-

ni socialistični odnosi, naša obramba na moč in doslednost v politiki ne- uvrščeni najboljše jamstvo varnosti in stalne krepitve mednarodnega položaja Jugoslavije.»

30-letnica nacističnega pokola v Bovesu pri Cuneu

CUNEO, 1. — V Bovesu blizu Cunea je bila danes spominška svečano ob obletnici krvavega pokola, ki so ga zakrivali nacistični krivniki v tem kraju med 31. decembrom 1943 in 2. januarjem 1944. Kot povračilni ukrep za uboj dveh nemških vojakov so enote esesovce, pod poveljstvom polkovnika Joachima Peppera, pomorile sedemdeset civilistov in zažgale kakih dvajset hiš. Mesto je bilo odklikovano z zlato medaljo odpravnosti. Na današnji svečanosti ob navzočnosti svojevrstnih in velike množice sta spre- govorila predsednik pokrajine in župan.

NEURADNI IN NEPOPOLNI PODATKI O PARLAMENTARNIH VOLITVAH

V Izraelu so laburisti ohranili večino kljub zaskrbljujočemu premiku v desno

Ojčila se je desničarska «Likud» - Laburistična desnica z Mošejem Dajanom in verska stranka «jeziček na tehtnici» novega ravnotežja sil - Rahla okrepitev KP Izraela

TEL AVIV, 1. — Parlamentarne volitve v Izraelu, za katere je v svetlu, pa tudi v arabskih prestolnicah, vladalo živo zanimanje, so pokazale določeno urdite desnice in premik v sami laburistični koalaciji, ki bo na pogajanjih o rešitvi krize na Bliznjem vzhodu deljal nemalo pregovorov.

Točni izidi volitev še niso znani, ker je težko predvsem preštevanje glasov oddanih na fronah in v zasedenih pokrajinah. Vsekar pa so prešli približno polovico glasov. Na osnovi teh prvih, neuradnih podatkov, so strokovnjaki izračunali, koliko mandatov bi moralo pripadati vsaki izmed strank v novem «Knesetu».

Osnovno vprašanje je seveda kdaj bodo vsi ti poslanci, ki se zdaj zbirajo za rešitev krize na pravilnem način in s tojore pripravljeno, na večjo elastičnost in pogovornih z Arabci in oimil, v glavnem desnici, ki se zavzemajo za nadaljevanje politike «trde roke» in nepopustnosti. Pri preučevanju izidov zato ni dovolj primerjave mandatov posameznih strank, temveč predvsem razmerje sil v največji koalaciji laburistični, ki je tudi tokrat prejela relativno večino. V laburistični koalaciji pa se je okrepil predvsem položaj generala Moše Dajana, človeka, ki stoji na robu «labu-

re» in od danes novi predsednik varnostnega sveta OZN namesto Kitajca Huang Hua. To funkcijo bo obdržal do konca meseca. Nove članice varnostnega sveta so danes postale Bjelorusija, Kamerun, Kostarika, Irak in Mavretanija, medtem ko je potekel mandat Gvineji, Indiji, Panami, Sudanu in Jugoslaviji.

Prvič bo zastopana v parlamentu, če bodo obveležili račun strokovnjakov, nova stranka «Gibanje za državljanske pravice», ki bo prejelo dva mandata.

Prvi je izide, čeprav nepopolne, parlamentarnih volitev komentiral tajnik laburistične koalacije Jadlin. Dejaj, da je Golda Meir v prihodnjih dneh lahko sestavila novo vlado, «brez sodelovanja desnice in skrajne levice». Kar pomeni, da se bo morala pogajati z manjšimi verskimi strankami. Predvsem z «versko stranko», ki bi še bila pripravljena popuščati glede umika s Sinaja, nikakor pa ne pristala na vrnitev z zasedenih področij ob reki Jordan in Jeruzalema.

Golda Meir bo morala upoštevati tudi, da postaja general Dajan, za katerega so mnogi mislili, da njegova zvezda zahaja, jeziček na tehtnici. Dovolj bi bilo, da bi Dajan skupino petih, šestih poslancev pristopil k «Likudu»; v tistem trenutku bi Dajan postal šest držav ob podpori desnice in verskih strank.

Od izraelskih volitev je seveda odvisen potek ženevske pogajanja za umik čet s fronte erte in utrditev premirja, nato pa politična rešitev celotne krize na Bliznjem vzhodu. Jasno je, da bodo pogajanja ostala na mrtvi točki vsaj dokler ne bodo pogajanja za sestavo nove vlade v Tel Avivu izcimila tudi jasnih stališč in smernic pogajalcev.

Kissinger, predstavnik OZN general Silasvuo in drugi diplomati skušajo medtem razviti živahno posredniško akcijo, da bi pogajanja ne zašla v slepo ulico. Finski general Silasvuo je bil v Kairu in Jeruzalemu. Kissinger pa se posvetuje z Nixonom o možnosti novega daljšega potovanja v arabske in druge prestolnice.

V Bejrutu pa se je oglašil voditelj «števila deva» Organizacije za osvoboditev Palestine, Abu Ayad. Odločno je zavrnil predlog kralja Huseina, naj bi se Palestinci sestali z Egipčani, Sirijo in Jordanijo na kratko konferenco, katere namen naj bi bil «novi zemljevid Cisjordanije in usoda Gaze. Abu Ayad je tudi izjavil, da bi Palestinci ne prišli na ženevsko konferenco, če bi se je udeležil «razbojnik» Moše Dajan.

Libija sklenila podražiti nafto

KAIRO, 1. — Radio Tripolis je sporočil, da je Libija določila novo ceno surove nafte, ki bo od danes znašala 18.768 dolarja na sod. Gre za rekordno ceno, saj je znatno višja od one, ki so jo določili na zasedanju ministrov OPEC v Teheranu (11,65 dolarjev za sod). Tudi Nigerija je sklenila zvišati ceno surovega petroleja, ki bo od sedaj stal 14,69 dolarja na sod.

Novi predsednik VS OZN

NEW YORK, 1. — Predstavnik Kostarike Fernando Salazar Navar-

FOKKER-28 DRUŽBE «ITAVIA» JE PRIHAJAL IZ CAGLIARIJA

LINIJSKO LETALO SE JE ZRUŠILO PRI TURINU: 38 SMRTNIH ŽRTEV

Štirje potniki so se rešili - Vzrok nesreče morda okvara na motorju Izredno slaba vidljivost, močan veter in leden dež na letališču Caselle

TURIN, 1. — Prva letošnja smrtnih žrtev. Letalo fokker 28, polet «Itavia», ki je vzdrževalo Turinom se je namreč ob 14.30 iz komaj dva kilometra od pristajalne montski prestolnice. Letalo, ki je verjetno utrpelo zadnje minute leta okvaro na enem motorju, je treščilo ob tla, zarovalo v gmajno za kakih 500 metrov in se razbilo ob skladišče kovinskih plošč.

Pri tem se je vnel rezervoar z gorivom, v nekaj sekundah je trup letala, ki se je pri tem prelomil na dvoje, zajel strahovit požar. Očividci, ki so prihitali na kraj nesreče, a se ga reševanju letalu niso mogli približati zaradi neznesne vročine, so lahko še slišali srhljave krike na pomoč iz kabine pilotov, nato pa je padla na vse tišina. Edinoe prasketanje plamenov, ki so daleč naokoli razsvetljevali megleno pokrajino vlažnega in temnega novoletnega popoldneva. Nato so iz daljave slišali žalostno zavijanje si-

letalska nesreča je terjala 38 last italijanske družbe za notranje zvezo med Cagliarijem, Bologno in neznanih vzrokov zrušilo in vnelo steze letališča Caselle pri pie-

ren. Z bližnjega letališča je nadzorani stolp takoj, ko se je prekinila radijska zveza, dal alarm. Proti kraju nesreče so se pognali gasilci, rešilni avtomobili rdečega križa, oddelki policije. Dva policijska avtomobila sta se zaradi spolzke ceste ponesrečila, gasilska avtobrigada pa je, po komaj petih minutah divje vožnje, prihitala na kraj nesreče. Od gorečega trupa letala jo je ločila ob ograja z železnimi vrati. Niso jih odprli: šofer brigadke je pristopil na plin in pognal tovornjak v vrata, jih podrli, nekaj sekund pozneje pa zasul goreče letalo s peno. Ko so se plameni poglegli se je reševalcem nudil strašen prizor: 36 trupel nesrečnih potnikov, v glavnem so prišli iz Cagliarija, je zoglenelo in viselo. Privezani so bili

na rešilne pasove. Na trati, nedaleč od gorečega trupa letala, pa so ljudje, ki so prihitali na pomoč, opazili šest človeških postav.

Domačin Pietro Ferrogia je opazil na tleh žensko, ki je obupno klicala na pomoč. S sinom jo je naložil na svoj avto in na vso naglico odpeljal v bližnjo bolnišnico, v kraju Cirié, kakih 9 kilometrov od kraja nesreče. Leteča ohobnica policije je prav tako naložila na vozilo drugega potnika, ki je slepo krožil okoli gorečega letala. Ranjen je bil v glavo.

Se dva druga potnika so odpeljali v bolnišnico, medtem ko sta oba pilota - Romeo in Montanari, pa sta podlegla poškodbam žed prevozom v bolnišnico. Skupno so se torej rešili le trije potniki in tehnični asistent na letalu. To so Eliana Ruggia, doma s Sardinije, nato 18-letni Pietro Cotza, 35-letni Enrico Isoni in 27-letni tehnični a-

sistent pri letu Giampaolo Sciarra. Med potniki, ki so izgubili življenje, je — poleg znanega odvetnika in zagovornika razporeke, publicista Lo Voia — več družin sardinjskih delavcev ali uradnikov, ki delajo v Turinu in so bili na obisku pri znanih in sorodnikih na rojstnem otoku. Potem ko so praznične dni preživeli v domačem kraju so se vračali v Turin, na delo.

Letalo je odletelo iz Cagliarija s skoraj polurno zamudo prav zaradi slabega vremena. Pristalo je v Bologni, kjer so se zamenjali piloti in po kratkem postanku odletelo za Turin. Vse čas je posadka ostala v tesni zvezi z nadzornim stolpom letališča Caselle, tudi zato, ker je vreme bilo slabo, deževno, mestoma megleno, vidljivost pa pod dopuščeno mejo, od 300 do 200 metrov. Piloti nista opazila ničesar, tako da je prekinitev radijske zveze presenetila oboje letališča. Vsi so z grozo spoznali, kaj se je zgodilo. Res so le nekaj sekund pozneje opazili, da se onstran letališča dviga oblač rdečega dima: bili so odsevi plamenov gorečega letala.

Ljudje, ki žive v okolici letališča in so že navajeni na šum letal med pristajanjem so prav tako spoznali, da se dogaja nekaj ne- navadnega. Tako pripoveduje domačin Pietro Savant: «Že po ropotu sem spoznal, da se nekaj dogaja. Videl sem gorečo krogo, ki se je zrušila na tla.» Lorenzo Perino pa je slišal oster pisk, ropot motorja, nato pa tres letala ob tla.

Zakaj se je zrušilo letalo ni znano. «Itavia» in sodstvo raziskujeta zadevo, brzokone bodo morali najprej dešifrirati znake «rčne skatle», regulatorja, ki snema vse pogo-vore med piloti, med piloti in nadzornim stolpom ter vse, kar se dogaja na krovu iz tehničnega vidika. Res pa je, da je bila vidljivost slaba, da je ozevalo ... Morala je biti pokvaril motor letala ali je na krovu nastal požar.

Minister za prevoze, socialdemo-kkrat Luigi Preti, je v svoji izjavi izključil vsakršno odgovornost, ki bi bila v zvezi s slabim ali nezadostnim delovanjem nadzornih aparatov na letališču, oziroma zaostlim pristajalnim sistemom v Itali-ji, pač pa je omenil možnosti osebnih napak pilotov. Vsekar je Preti moral, pa čeprav posredno, priznati, da so letališke strukture v Italiji zastarele in nevarne, ko je objavil podporo 220 milijard za popravilo in posodobitve letaliških naprav.

V Cagliariju, od koder je bila večina potnikov, so popoldne — ko se je razširila vest o tragediji — prihitali v urade letalskega podjetja in na letališče sordniki žrtev. Žalost je ležla na mesto.

Predsednik republike Leone je soro- dnikom žrtev izrazil svoje sožalje.

«Skylab» in «Sojuz» opravljala raziskave gospodarskega pomena

HOUSTON, 1. — Vesoljske ekspedicije «skylab» so danes posvetili večji del svojega časa fotografiranju zemeljske obale v pasu od Čila do Sredozemlja. Kakor pred kratkim sovjetski vesoljski ladje «sojuz», so tudi ameriški kozmonavti imeli nalogo, da zberejo čimveč podatkov o meteoroloških razmerah, godnih pogojih za kmetijstvo in ugotavljanje rudnih bogastev na Zemlji. Oba primera jasno dokazujeta, da sta ZDA in SZ vključila v svoje vesoljske programe tudi gospodarstvo in vprašanja onesnaže- nja zemeljskega površja.

NEW YORK, 1. — Funkcionarji ameriškega zveznega urada za energijo so odobrili podražitev bencina in petroleja za ogrevanje v višini enega in pol centa na galuno.

PISMO IZ RIMA

1974

Vse najboljše, vsem bralcem mojih pism iz Rima. Želim jim, da bi jim leto 1974 prineslo predvsem dobro zdravje. V druga voščila pa se ne spuščam, ker nisem vedeževalec in ker res ne vem, kaj nas čaka v letu, ki se je komaj začelo. Upajmo, da bo kak svetnik pomagal!

Prejšnjo noč, ko sem se po praznem Rimu vračal iz kina, sem videl prve reklame na pisane na javnih lokalih, razsvetljene s svečami. Gre za varčevanje — sem se vprašal — ali za romantični spomin na božične praznike? Gre za simbol prihodnosti, ali za prisiljen povratek k preteklosti?

To so pač vnemirljiva vprašanja, s katerimi se hočeš nočeš moramo ukvarjati ob zori tega leta, ki nas spominja na leto 1000. Na nebu mežka repatca, sveti kralji z Bliznjega vzhoda pa so nam prinesli: v dar podvojitev cene petroleja; obstajajo torej vse vrline — od vraževnih do tehnoloških — ki prihajo, da smo na tem, da obrnemo stran.

V stvojem uvodu h kiberne- tiki je Wiener, ki velja za očeta te hipermoderne znanosti, zapisal med drugim: «Ko prepuščamo bodočim iznajdbam nalogo, da rešujejo probleme, ki jih je povzročilo razspiranje našega bogastva, v bistvu dokazujemo naše nagajenje k hazaržu; toda v tej partiji potkerja nihče ne pozna vrednosti kart, ki jih ima v rokah, medtem ko bi bilo potrebno, da bi do iznajdb prišlo, preden bi pomanjkanje in epidemija dosegli vrhunec. No, mi smo danes blizu pomanjkanju in kuji kot bi mislili. Danes — je zaključeval Wiener — smo bolj kot kdajkoli v preteklosti izpostavljeni katastrofom.» Ta svoj opomin je ameriški manstvenik sprožil pred dvajsetmi leti, leta 1953, ko so se šele postavljali temelji tako imeno- vane «potrosniške civilizacije».

Če upoštevamo Wienerjeve besede, kaj torej pomenijo naše lučke, ki sem jih zapazil prejšnjo noč? Verjetno nam odgovora ne bo dalo leto 1974, gotovo pa je, da se bo treba v tem letu resno zamisliti ob Wienerjevem opominu. Sicer pa nas bo že dogajanje pristilo, da se zamislimo.

Mogoče bomo naši majhno tolažbo, pa tudi nekoliko zabave, ko se bomo lahko smejali nekemu ugodnemu itali- janskemu «pserusu», ki je že pred nekaj leti svetoval: «Ali želimo zares odpraviti lakoto na svetu? Potemakem bodimo resni, pustimo ob strani idilne komune Kitajcev, ki gofijo solato ob branju Maoce- tovskih misli, in začnimo izdelovati rezke iz petroleja.» Te nevarnosti, namreč da bi se morali hraniti s petrolejem, zdaj ni več. Seveda pa do ostalo vprašanje, kaj bomo jedli: petrolejskih zrezkov ne bo, primanjkovalo pa bo tudi tradicionalnega mesa. Le pomislimo na Japonsko, kjer že danes kilogram mesa stane 19 tisoč lir!

In pravzaprav ne gre niti za tako visoko ceno, če pomislimo, da ima samo ena četrtna od treh milijard sedanjih prebivalcev zemlje zadostno količino hrane na razpolago. Več kot deset tisoč ljudi umre vsak dan zaradi pomanjkanja hrane. Ti ljudje plačujejo najvišjo ceno: s paradoksom bi lahko rekli, da so bogatejši od Paula Gettyja in od vseh naš, rejernih prebivalcev držav z visokim gospodarskim razvojem.

Nauk vsega tega bi lahko bil, da se v letom 1974 začenja — sicer zelo dobeče — nova porazdelitev usihajočega bogastva našega sveta, ki ga je onesnažil najbolj nevarni parazit biosfere — človek.

MARIO DEZMANN

Vožnja z letalom za 10 odst. dražja

RIM, 1. — S 1. januarjem so se zvišale cene poletov na notranjih progah letalskih družb «Alitalia», «ATI», «Itavia» in «Alisavia». Po- dražitev znaša 10 odstotkov. Vodstvo Alitalia je sporočilo, da je ukrep sprožilo ministristvo za prevoze zaradi naraščanja stroškov za vzdr- ževanje letalskih prog, predvsem zaradi podražitve goriva. Ministrstvo poudarja, da so podobne ukrepe sprožili tudi v drugih državah, kjer so se cene poletov zvišale tudi za 18 odstotkov.

Predsednica vlade Golda Meir in vojni minister Moše Dajan: njuna laburistična stranka je na parlamentarnih volitvah v Izraelu prejela relativno večino glasov. Dejansko pa je Dajan, še več kot Meirova, znana govalec, saj je zaradi splošnega premika glasov na desno postal «jeziček na tehtnici» pri ustvarjanju nove vladne koalacije

DANES

V Izraelu so volivci obnovili parlament (Knesset). V njem bo laburistična koalacija, ki jo vodi Meirova in general Dajan, imela pičlo relativno večino. Zaskrbljujoč je za pojav splošnega premika glasov na desno: okre- pila se je nepopustljiva mili- taristična lista «Likud», medtem ko je desno krilo vladne koa- licije, ki ga vodi Dajan, postalo — skupaj z verskimi listami — dejanski razodnik telavivske poli- tike. To se bo, seveda, odrad- žalo na ženevska pogajanja o miru na Bliznjem vzhodu in vrglo senco na vse procese pomirjevanja na tem vročem delu sveta. Besedo bosta, prav zato, imeli slej ko prej veseleši — SZ in ZDA, na kateri pada težka odgovornost, da zastaviva vseh svoj vpliv in preprečita ponoven izbruh vojne med Arabci in Izraelom.

Novoletni «botti» so tudi le- tos terjali težak krvni davek: v Campagni so bili trije ljudje ob življenju, na stotine ranjenev pa se je v vseh italijanskih me- stih zateklo v bolnišnico za zdravniško pomoč. Najbolj «vro- če» je bilo kot običajno na Jugu, čeprav se tudi na Severu niso odpovedali petardam in umetnim ognjem. Po številu smrtnih ne- sreč prekorača Italijo le Zahodna Nemčija, kjer je zaradi petard in padcev v pijanosti izgubilo življenje deset ljudi.

KAKO IN KJE SMO SILVESTROVALI

Večina Tržčanov in deželanov je dočkala novo leto doma v krogu svojcev in prijateljev

Na silvestrovanje v Jugoslavijo odšlo 22.000 italijanskih državljanov Prvi rojenec v novem letu deček, zadnja v starem letu pa deklica

Srečno 1974! S čestitkami in voščili, iz najboljšimi željami svojim prijateljem in znancem, da bi bilo novo leto lepše kot preteklo, da bi bili vsi zdravi, zadovoljni in srečni, smo se poslovlili od starega leta in stopili v leto 1974. Mnogi so silvestrovali v veseli družbi v raznih gostilnah, restavracijah in hotelih, večina meščanov in deželanov pa doma v krogu svojih dragih, ali pri prijateljih. Doma je bolj prijetno in manj stano. Kot za božične praznike, tako je bila tudi za Novo leto dovoljena vožnja z avtomobili, vreme sicer ni bilo prav lepo, saj je deževalo, vendar ni bilo meglice, niti nevarnosti poledice, zaradi česar se je marsikateri družina odpravila na silvestrovanje in na obisk k sorodnikom v Jugoslavijo, zlasti v Istro in na Kras, nekateri na Gorenjsko.

Luca Palese

Na Tržaškem, tako v mestu, kot na podeželju, ni nobeno slovensko društvo, ali organizacija priredilo zabave, na podeželju pa so le nekatere gostilne in restavracije priredile silvestrovanje. Mnogi Tržčani so dočkali Novo leto v Portorožu in Umagu, precej meščanov, zlasti pa vaščanov iz Bazovice, Opčin, Proseka in drugih krajev pa je silvestrovalo s Kraševci z onstran meje v Lipici, kjer so bili vsi prostori hotela Maestoso zasedeni in je vladalo zares prijetno in veselo razpoloženje.

Ko pišemo novoletno kroniko, z zadovoljstvom ugotovljamo, da izginja grda navada, ki so jo k nam prinesli iz južnih krajev Italije, in sicer odmetavanje steklenic, stare posode, copat itd. opolnoči skozi okna na ulico, pa naj pade kamor pade, na streho avtomobila ali na glavo pešca.

Po neuradnih podatkih o mejnih prehodih, je odšlo na silvestrovanje onstran meje okrog 22.000 italijanskih državljanov s Tržaškega in nekaterih drugih italijanskih pokrajin, zlasti Emilije, Veneta, Lombardije in Taskane, od koder so se pripeljali večina s avtobusi. Največji promet so na Silvestrovo zabeležili na mejnem prehodu pri Škorijami, kjer je šlo v Jugoslavijo 10.000 italijanskih državljanov s potnim listom in prepustnico, pri Fernetičih 7.500 (včeraj 2.600), na Pesku 2.500 s potnim listom, 1.830 pa s prepustnico.

Zadnji dan leta je prišlo v Trst z avtobusi in z avtomobili precej Jugoslovanov, verjetno zaradi nepovedanih carinskih predpisov. Tako so na mejnem bloku pri Škofijah zabeležili skoraj 10.000 prehodov iz Jugoslavije, pri Fernetičih 3.500, na Pesku pa 320 s prepustnico in 2.100 s potnim listom. Novoletni kronist mora tudi zabeležiti, kateri otrok je zadnji prišel na svet v starem letu in kateri je prvi zajokal v pozdrav Novemu letu. »Dobro se je začelo«, nam je dejala bolničarka, ko je povedala, da je prvi rojenec v Novem letu

V SOBOTO PRVA SEJA TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Še vedno ni povsem rešeno vprašanje sestave občinskega odbora

Struja «riscoisa» zahteva posredovanje vsedravnega vodstva PSJ Danes sestanek načelnikov skupin tržaškega občinskega sveta

Izmenjali so si darila in voščila za novo leto

Izmenjava daril in voščil pri Fernetičih

Srečanje obmejnih organov pri Škofijah

Kot vsako leto so si na Silvestrovo jugoslovanski in italijanski obmejni organi na večjih mejnih prehodih izmenjali darila in voščila za novo leto. Tudi to je izraz dobrih sosedskih odnosov in medsebojnega sodelovanja organov, ki opravljajo zelo važno, odgovorno in večkrat tudi naporno službo na najbolj odprti meji v Evropi, na mej-

PASIVNE POSTAVKE DEŽELNEGA PRORAČUNA

Od skupnih izdatkov 91 milijard nad 58 namenjenih raznim naložbam

Nekaj nad devet milijard za deželno osebje (1.750 ljudi) - Koliko bodo potrošili posamezni organi - Kaj predvideva «globalni sklad»

Zadnji smo na tem mestu pregledali aktivne postavke deželnega proračuna za leto 1974; ugotovili smo, da bodo deželni dohodki (predvsem od iztržkih raznih davkov) vrgli predvidoma 91 milijard lir in da predvideva bilanca prav tako 91 milijard lir izdatkov.

Danes pa se bomo nekoliko pomudili prav ob teh pasivnih postavkah proračuna. V tej zvezi velja prirediti, da na posamezne postavke bilance je mogoče gledati iz več zornih kotov. Če želimo zvrediti kaj več o tem, koliko sredstev namerava dežela v prihodnjem letu nameniti kritiki tekočih stroškov in koliko raznim družbenim in gospodarskim naložbam, zadostuje, da vzamemo v postev osnovno porazdelitev razpoložljivih sredstev v dve glavni kategoriji: za križanje tekočih stroškov je v bilanci zabeležena postavka 35 milijard 590 milijonov lir. Za

veznosti po že sprejetih zakonih in nakazala nova sredstva za nadaljevanje ustreznih pobud. Celoten sklad razpolaga z 12 milijardami 565 milijoni lir, od tega pa odpada 3 milijarde 910 milijonov na tako imenovane tekoče stroške in 8 milijard 655 milijonov na stroške za naložbe gospodarske in družbene narave. Med postavkami, ki se v okviru tega sklada nanašajo na tekoče izdatke, so predvideni na primer naslednji izdatki: 150 milijonov za razvoj dnevnega in periodičnega tiska v Furlaniji - Julijski krajini, 200 milijonov za razvoj športnih dejavnosti, 50 milijonov za zaščito krasa, 650 milijonov za poseg v zdravstvu, 350 milijonov za razširjanje celodnevne pouka na solah, 460 milijonov lir za pomoč izseljenim in njihovim družinam, 600 milijonov za lekarniško oskrbo v prid upokojencem, itd.; med naložbami pa 130 milijonov lir za nastanek gorskih skupnosti, 1 milijarda za okrepitev javnega prometa v deželi, 500 milijonov za razvoj živinoreje, 500 milijonov za nabavo sodobne opreme za tržaško luko, 1 milijarda za javna dela, 800 milijonov za ljudske gradnje, 750 milijonov za odkup gradbenih površin, itd.

Rojstva in smrti Dne 31. decembra se je v Trstu rojilo 12 otrok, umrlo pa je 13 oseb. UMRLI SO: 78-letna Elena De Nicola vd. Santacostato, 81-letna Adele Valmarin, 71-letni Antonio Rosenkranz, 75-letni Emanuele Abondanza, 86-letni Giuseppe Grdina, 76-letna Giocanda Boniveto vd. Godeas, 84-letni Giacomo Sinovich, 76-letna Anna Poropat vd. Poropat, 76-letna Giordana Chiaratti prof. Devesovic, 60-letni Gualtiero Sabadin, 80-letna Amalia Mujesan vd. Maccari, 78-letna Anna Rebermigg vd. Sardo, 79-letna Rosa Siroth vd. Legovich.

Urniki trgovin Danes, 2. januarja: zaprte bodo vse trgovine razen mlekar, ki bodo odprte od 7.00 do 12.00; cvetličarn, ki bodo odprte od 8.00 do 13.00 in pekarn, ki bodo odprte od 7.30 do 13. ure in neobvezno od 17.00 do 19.00.

NAROČITE SE NA PRIMORSKI DNEVNIK za leto 1974 ZA VSE, KI PORAVNAJO CELEBETNO NAROČNINO DO 28. 2. 1974; brezplačno mesečnik DAN in NAGRADNO ŽREBANJE V VREDNOSTI 2.300.000 LIR Naročnino sprejemajo: uprava: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 795-823; raznašalci: p/šta: tekoči račun ZTT št. 1/5374; Tržaška kreditna banka: tekoči račun št. 1192

ŠD ZARJA - BAZOVICA izreka iskrena voščila svojim članom, vaščanom ter vsem simpatizerjem za srečno in uspešno novo leto 1974

PD IGO GRUDEN in ŠD SOKOL želita vsem svojim članom in simpatizerjem obilo sreče v letu 1974

● V soboto, 5. januarja, bodo prostori pomorske postaje v Trstu pod delilo običajna darila (befano) otrokom pristaniških delavcev in nameščencev. Obdarovanje se bo pričelo ob 17. uri.

Finančna strážnika rešila moža iz morja

Za 58-letnega bolničarja Rdečega križa Duilla Scarpo iz Ul. Eremo 30 se je novo leto slabo začelo. Samo petnajst minut po polnoči se je njegov sprehod po pomolu v bližini pomorske postaje spremenil v nesrečo, ki bi ga lahko stala življenje.

Tragedija sta namreč preprečila mlada finančna strážnika, ki sta bila v bližini. Strážnik Giuseppe Gallete je opazil človeka, ki je padel v morje. Nemudoma je skočil za njim ter ga z velikimi težavami ter s pomočjo prijatelja Giancarla Riccija potegnil na suho. Nesrečnega Scarpo sta nato odpeljala s svojim avtomobilom v splošno bolnišnico, kjer mu je deželni zdravnik ugotovil znake zadušitve ter zmerjenosti. Sprejel so ga na oddelek za oživljanje s prognozo okrevanja v desetih dneh.

Na opazovanje je v bolnišnici pridržali tudi finančnega strážnika Gallete, ki se je pri reševanju hudo premrazil. Način opazovanja je bil zelo zanimiv, saj je bil Gallete v trenutku, ko je opazil človeka, ki je padel v morje, v bližini pomorske postaje. Strážnik Riccija je opazil človeka, ki je padel v morje, in mu je pomagal pri potegnanju na suho. Strážnik Gallete je opazil človeka, ki je padel v morje, in mu je pomagal pri potegnanju na suho.

NA SILVESTROVO ZVEČER V UL. DONATELLO

Z nožem napadel sina in hčer ter se zatekel v umobolnico

Čakal ju je pod stopniščem, ko sta zapuščala stanovanje - Preiskava o vzrokih dejanja še v teku

Namesto radosti in prijetnega razpoloženja, kot je na zadnji dan leta običaj v vsaki družini, sta se na domu družine Mallia v Ul. Donatelloy 8 naselila na Silvestrovo zvečer strah in obup. 49-letni Carmelo Mallia, ki živi sicer ločeno od družine, je v navalu nečloveškega besa napadel z nožem 22-letnega sina Ivanca in 23-letno Francosko, ter ju hotel ubiti. Zločinca namerava na sredo ni uspeš, kljub temu pa je Ivana in Francosko precej ranil, da sta se morala zateči po zdravniško pomoč v splošno bolnišnico. Po krvavem napadu se je tudi Mallia zatekel v bolnišnico, toda v psihiatrično bolnišnico pri Sv. Ivanu, kjer je zaprosil za sprejem. Tu so mu agenti tržaške kvesture kasneje nadeli lisice ter ga zaprli v varnostno celico kvesture.

Krvavi dogodek se je odigral okrog 20. ure. Francoska, ki je študentka in Ivano, ki se je ravno v tih dneh vrnil iz Pariza, kjer je zaposlen kot natak, sta bila sama doma in sta se pripravljala na praznovanje novega leta. Čakala sta se na prihod Francoskega zaročenca Giovannija Rottignija iz Benetk, da bi se skupaj odpravila na praznovanje. Ko je Rottigni prišel, sta ga zaprosila naj pogleda po stopnišču in okrog poslopja, če ni nemara njun oče kje na preži. Carmelo Mallia je namreč večkrat grozil sinovoma Ivano in Francosko, da ju je pospremil do bolnišnice, svoj avto pa je pustil na kraju nesreče. Rannjenko so takoj po pregledu na oddeleku za prvo pomoč spregli na kirurškem oddelku ter jo operirali. Okrevala bo v dveh tednih.

Medtem se je v stanovanju v Ul. Donatelloy 8 odigravalo drugo dejanje krvavega dogodka. Ivanu je namreč uspelo zbežati po stopnišču v svoje stanovanje, kjer se je zabarikadiral ter telefonsko poklical na pomoč agente javne varnosti. Ko se je kmalu nato pred stanovanjem ustalil policijski avtomobil, ni bilo napadalca več nikjer. Agenti so Ivana odpravili v bolnišnico, kjer so mu razkužili in obvezali rane in odrgnine, ter se nato lotili iskanja pobelesnega Carmela Mallia. Odkrili so ga po čudnem naključju. Ker je Malliova žena bolničarka v svetoivanski umobolnici, se je policijskemu podčastniku Dellii zdelo potrebno, da jo obvaruje pred morebitnim napadom, potem ko je Carmelo večkrat zagrozil, da bo zaklal tudi njo. Podčastniku pa so pri vhodu v umobolnico povedali, da se je malo prej zglasil neki Mallia in zaprosil za sprejem. Nekemu bolničarju je izjavil, da je zelo izčrpan, ker ne spi že deset dni. Dodal je, da se je malo prej spgl s sinom in hčerjo ter ju v navalu besa ranil s škjarjani.

Prvi žrtvi prometnih nesreč v novem letu pri nas sta bila 57-letni žak Daniele Cigogna z Vrdelske ceste 16 ter 35-letna Odinea Maicen por.

Glasbena matica - Trst ABONMAJSKA SEZONA 73-74 V torek, 8. januarja 1974 ob 20. uri v Kulturnem domu v Trstu DUNAJSKI KOMORNI ORKESTER Solista: Ileana Bratuš - Kacjan, sopran Miloš Pahor, flauta Dirigent Anton Nanut Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manca 29, tel. 418-605) in eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma

Včeraj - danes Danes, SREDA, 2. januarja MAKARIJ Sonce vzhide ob 7.46 in zaton ob 16.32 - Dolžina dneva 8.46 - Luna vzhide ob 11.33 in zaton ob 0.45. Jutri, CETRETEK, 3. januarja GENOVEFA Vreme včeraj: najvišja temperatura 6.2 stopinj, najnižja 4.9 ob 19. uri 6 stopinj, zračni pritisk 1019,7 ustajen, veter 30 km severovzhodnik, sunki burje 65 km na ur, dežja je padlo 14,3 mm, nebo pooblačeno, morje razburkano, temperatura morja 9,4 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI Dne 31. decembra se je v Trstu rojilo 12 otrok, umrlo pa je 13 oseb. UMRLI SO: 78-letna Elena De Nicola vd. Santacostato, 81-letna Adele Valmarin, 71-letni Antonio Rosenkranz, 75-letni Emanuele Abondanza, 86-letni Giuseppe Grdina, 76-letna Giocanda Boniveto vd. Godeas, 84-letni Giacomo Sinovich, 76-letna Anna Poropat vd. Poropat, 76-letna Giordana Chiaratti prof. Devesovic, 60-letni Gualtiero Sabadin, 80-letna Amalia Mujesan vd. Maccari, 78-letna Anna Rebermigg vd. Sardo, 79-letna Rosa Siroth vd. Legovich.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13 do 16 ure) Vielmetti, Borzni trg 12; Centauro, Ul. Rossetti 33; Alla Madonna del mare, Largo Piave 2; Sant'Anna. Erta S. Anna 10 (Kolokolovec). NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30) Biasoletto, Ul. Roma 16; Davanzo, Ul. Bernini 4; Al Castoro, Ul. Cavana 11; Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan).

ŠD ZARJA - BAZOVICA izreka iskrena voščila svojim članom, vaščanom ter vsem simpatizerjem za srečno in uspešno novo leto 1974 PD IGO GRUDEN in ŠD SOKOL želita vsem svojim članom in simpatizerjem obilo sreče v letu 1974 ● V soboto, 5. januarja, bodo prostori pomorske postaje v Trstu pod delilo običajna darila (befano) otrokom pristaniških delavcev in nameščencev. Obdarovanje se bo pričelo ob 17. uri.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst Ljudski oder JAKA STOKA MUTASTI MUZIKANT in NE KLIČI VRAGA (enodjejniki) Scena: VLADIMIR RIJAVEC Kostumi: MARIJA VIDAU Glasba: URBAN KODER Besedilo pesmi: ERVIN FRITZ Korepetitor: IGNACIJ OTA Režija: ADRIJAN RUSTJA V nedeljo, 6. januarja 1974, ob 16. uri.

Gledališča KULTURNI DOM V nedeljo, 6. januarja 1974 ob 16. uri - Jaka Štoka «Mutasti muzikant» in «Ne kliči vraga». V ponedeljek, 7. januarja 1974 ob 17. uri - A. P. Čehov «Češnje vrte» za abonma red K. V torek, 8. januarja 1974 ob 15.30 gostujejo baletni solisti Opere SNG iz Ljubljane v okviru mladinskih torkov. Slovensko amatersko gledališče v Trstu gostuje v nedeljo, 6. januarja 1973 v Ljudskem domu v Križu s satiričnim kabaretom za pokušino «Dlaka v jaju». Pričetek predstave ob 17. uri.

POLITEAMA ROSSETTI Do nedelje, 6. januarja Stalno gledališče iz Genove gostuje z Goldonijskim delom «Grobjan». Režija Luigija Squarzine.

Kino Nazionale 14.30 «La spada nella roccia». Walt Disney. Barvna risanka. Excelsior 16.00 «Come si distrugge la reputazione del mondo». J. P. Belmonto in J. Bisset. Grattacielo 15.30 «Sesso matto». Giancarlo Giannini in Laura Antonelli. Barvni film. Prepredano mladini pod 14. letom. Fenice 15.30 «Il mio nome è nessuno». Igrata Terence Hill in Henry Fonda. Barvni film. Eden 15.30 «Papillon». V glavnih vlogah igrata Steve McQueen in Dustin Hoffman. Barvni film. Ritz 15.30 «Agente 007 vivi e lascia morire». V vlogi Jamesa Bonda igra Roger Moore. Barvni film. Aurora 15.45 «Scorpion». Burt Lancaster in Alain Delon. Barvni film. Prepredano mladini pod 14. letom. Capitol 16.00 «La schiava io ce l'ho tu». Igra Lando Buzzanca. Barvni film. Cristallo 15.30 «Piedone lo sbirro». Igra Bud Spencer. Barvni film. Impero 16.00 «Un tocco di classe». G. Segal in G. Jackson. Barvni film. Filodrammatico 16.30 «Le femmine sono nate per fare l'amore». Barvni film. Prepredano mladini pod 14. letom. Moderno 16.00 «L'allegria brigata - Tom e Jerry». Barvni film. Vittorio Veneto 16.30 «L'assassino di pietra». Barvni film. V glavnih vlogah Charles Bronson. Prepredano mladini pod 14. letom. Ideale 16.00 «Sojour - 111 Terrore su Venere». Barvni film. Michael Potkinov, Joko Tani. Abbazia 16.00 «Ordine delle SS: eliminate Borman». Barvni film. George Harris, Maria Percy. Astra 16.30 «Il magatte». Barvni film. Lando Buzzanca in Rossana Schiaffino. Radio 16.00 «Pepe». Barvni film Igrajo Frank Sinatra, Dean Martin, Maurice Chevalier. Ariston Danes zaprto.

Potovati urad «AURORA» priredi od 1. do 8. februarja 1974 zimovanje v Zakonanih (Poljska). Cena zimovanja - vključno vožnja z letalom do Krakova in nazaj - 70.000 lir. Informacije in prijave pri «Aurora», Ul. Cicerone 4, tel. 29243.

Razstave V atriju kinodvorane v Narodni ulici na Opčinah razstavlja dr. Robert Hlavaty svoje akvarele. Razstava je odprta vsak dan od 11. do 13. ure ter od 17. do 19. ure do vključno 6. januarja 1974.

Preminila je naša draga žena, mati in stara mati JOSIPINA PETAROS roj. SMOTLAK Pogreb drage pokojnice bo danes, v sredo, 2. januarja 1974 ob 15.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v katinarsko cerkev. Stanjuši: mož Peter, sinova Zlatoslav (odsoten) in Robert družinama Trst, Victoria, 2. januarja 1974

ZAHVALA Prijateljem, vaščanom, soborem in družbenopolitičnim organizacijam občine Sežana, se ob izgubi dragega očeta ANTONA GRUDNA zahvaljujem za izraze sožalja in za počastitev njegovega spomina. Sin Albert - Bisk z družino Sežana, 31. decembra 1973

SKRB ZA ČLOVEKOVO OKOLJE

Letos bo dežela okrepila delovanje pristojnih organov

V pripravi zakon proti prostemu poseganju v naravo - Prostovoljni «ekološki» stražniki

V novem letu namerava deželna uprava okrepiti svoja prizadevanja proti onesnaženju okolja in proti neupravičenim posegom v naravo...

Poleg pobud, ki jih je prevzela v preteklih letih in za katere so v letu 1974 predvidena dodatna finančna sredstva...

Deželna uprava namerava nadalje okrepiti delovanje v zvezi z raziskovanjem, kmetijskih in bioloških kakovosti površinskih vod v Furlaniji...

Deželna uprava namerava nadalje okrepiti delovanje v zvezi z raziskovanjem, kmetijskih in bioloških kakovosti površinskih vod v Furlaniji...

Po nalogu deželne uprave je bil pred časom sestavljen poseben zemljevid v merilu 1:100.000, na katerem so označene vse odpadne vode v Furlaniji...

Prejeli smo «Austria Economica» - mesečna revija avstrijskih trgovinskih predstavništva v Italiji...

V novem letu bo dežela okrepila svoja prizadevanja tudi kar zadeva obrambo pred onesnaženjem zraka...

KOMAJ SMO SE OTRESLI STARIH SKRBI, ŽE NAS ČAKAJO NOVE

Gospodarska kriza, ki trka na vrata je dala ton praznovanju novega leta

Novoletna voščila obmejnih organov pri Rdeči hiši - Letos veliko več domačih zabav

silvestrovo je mimo, za hrbtom pa pustili stare skrbi, pred nami je novo leto, polno obetov in upov...

Začnimo pri mejnem prehodu, kjer imajo novejše srečanja obmejnih organov globok človeški in tudi politični pomen...

Novo leto so Goričani pričakali tudi izven doma. Odsli so v hrbe in tudi v druge kraje ob morju...

Bolj kot pretekla leta se je letos silvestrovali doma, v družinskem krogu ali v družbi sorodnikov in prijateljev...

Podatkov o tej zmanjšani proizvodnji ni, morda bomo za nje izvedeli šele čez nekaj mesecev...

Protest SDZ zaradi prepovedi poučevanja slovenščine v Brdu Slovenska demokratska zveza v Gorici je poslala telegrama ministru...

Protest SDZ zaradi prepovedi poučevanja slovenščine v Brdu Slovenska demokratska zveza v Gorici je poslala telegrama ministru...

Protest SDZ zaradi prepovedi poučevanja slovenščine v Brdu Slovenska demokratska zveza v Gorici je poslala telegrama ministru...

Protest SDZ zaradi prepovedi poučevanja slovenščine v Brdu Slovenska demokratska zveza v Gorici je poslala telegrama ministru...

Na obmejnem prehodu pri Rdeči hiši so si jugoslovanski in italijanski obmejni organi izmenjali novoletna voščila

POROČILO TRGOVINSKE ZBORNICE ZA NOVEMBER

Povečan izvoz vsakovrstnega blaga v sosedno Slovenijo iz Goriške

Zmanjšana proizvodnja zaradi energetske krize

Z mesecnega poročila goriške trgovinske zbornice za mesec november 1973 razberemo prve skrbi za produkcijo na industrijskem področju...

Podatkov o tej zmanjšani proizvodnji ni, morda bomo za nje izvedeli šele čez nekaj mesecev...

Protest SDZ zaradi prepovedi poučevanja slovenščine v Brdu Slovenska demokratska zveza v Gorici je poslala telegrama ministru...

Protest SDZ zaradi prepovedi poučevanja slovenščine v Brdu Slovenska demokratska zveza v Gorici je poslala telegrama ministru...

Kino

Gorica

VERDI 16.30-21.30 «L'assassino di pietra»... MODERNISSIMO 16.45-22.00 «L'ultima chance»...

Tržič

AZZURRO 17.30-22.00 «Elena si, ma di Troia»... EXCELSIOR 16.00-22.00 «Gli ultimi dieci giorni di Hitler»...

Nova Gorica

SOČA «Sola za poročeno»... SVOBODA «Sampion rođen»... DESKLE «Kavboj king»...

Trzin

3NA LEKARNA V TRZICU Danes ves dan in ponočje je v Trzinu dežurna lekarna San Nicolò...

Slovenska kulturna društva in Zdrženje izselencev Benečije organizirajo v soboto, 5. januarja 1974 ob 15. uri v dvoranu «A. Ristori» v CEDADU

DAN EMIGRANTA

Spored: nastop otroškega pevskega zbora iz Benečije in mešanega pevskega zbora «Rečan» iz Ljese...

V Sovodnjah pokopali Marijo Gorkič por. Marušič

V četrtki je v goriški bolnišnici po dolgi bolezni umrla 69-letna Marija Gorkič por. Marušič iz Sovodnjah...

Marija Gorkič se je rodila v Vrtojbi 27. januarja 1904. Po mladostnih letih, ki jih je preživela v rojstni vasi, se je poročila s Filipom Marušičem...

Pred desetimi leti je pokojnica izgubila moža. Takoj po drugi svetovni vojni, ko je začel izhajati Primorski dnevnik se je Marija Marušič nročila na naš list...

Rojstvo točno opolnoči

Točno opolnoči, ko so ljudje nazdravljali novemu letu, je prišla na svet Cecilija, brhka deklica težeke 3,1 kg. Njena mati je Flavija Rapacioli...

Pogrebni prevod je v petek popoldan krenil iz kapelice goriške bolnišnice na sovedenjsko pokopališče, kjer so jo pokopali poleg njene matere Filipa.

Danes v Števerjanu pogreb Franca Planinščka

Zadnjega decembra je v goriški bolnišnici umrl v starosti 79 let Franc Planinšček...

Mož je kot številni domačni služil v prvi svetovni vojni avstrijsko-cesarju, med narodnoosvobodilno borbo pa je bil terence in pomoгал partizanom...

Prosvetno društvo «Briski grič» izreka prizadeži družini svoje sožalje, kateremu se pridružuje tudi naše uveličanje...

DVE SMRTNI NESREČI

Priletni mož iz Bazovice padel z vlaka pri Koprivnem

Karabinjer nehote ubil tovariša V nedeljo sta se na Goriškem prijetili dve hudi nesreči...

Najprej o prvi nesreči. 85-letni Valentin Ukušič, bivajoč v Bazovici pri Trstu, št. 270, je bil namenjen z vlakom iz Trsta v Koprivno...

V vojašnici 13. bataljona karabinerjev na Tržaški cesti se je, prav tako v nedeljo, pripetila druga nesreča...

Gostovanje gledališnikov v Sovodnjah in Števerjanu

Sovodnjenci so v petek zvečer dočela napolnili dvorano Kulturnega doma, kjer je nastopilo Staino slovensko gledališče iz Trsta...

Kraja v zapuščenem stanovanju

Neznanci so v zadnjem času že večkrat vdrli v stanovanja predmestja ter odnesli ali skušali odnesti denar. Očitno je, da opazujejo precej časa žrtve preden vderejo v njeno stanovanje...

Advertisement for Garbari winter clothing sale. Features arrows pointing up and text: 'garbari zimska prodaja', 'OD LIR 3900 NAVZGOR', 'GORICA - Korzo Italia, 51 - Tel. 2687 TRST - ul. Carducci, 23 - Tel. 30313', 'trgovine', 'TRENTO TREVISO PADOVA GORICA BELLUNO VICENZA VERONA BENETKE VIDEM BOLZANO TRST'.

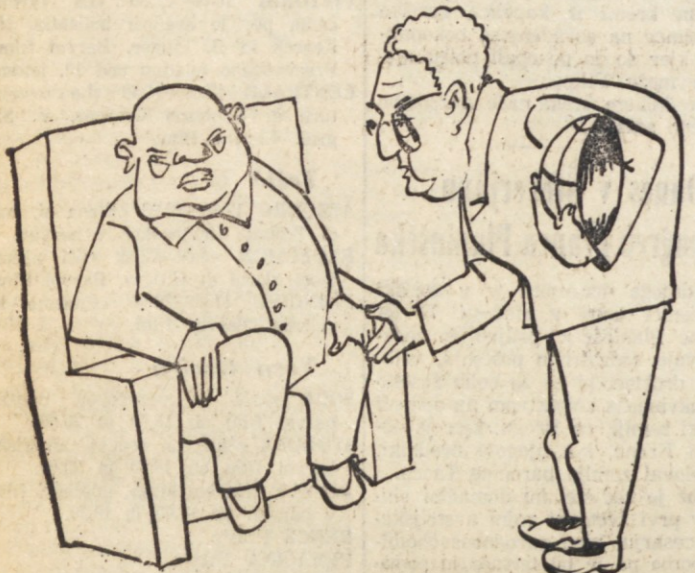
Advertisement for Garbari winter clothing sale. Large text: 'garbari zimska prodaja', '♦ JOPIČI ♦ OBLEKE ♦ POVRŠNIKI ♦ HLAČE ♦ KRILA ♦ ŠPORTNI JOPIČI ZA MOŠKEGA IN ŽENSKO', 'GORICA - Korzo Italia, 51 - Tel. 2687 TRST - ul. Carducci, 23 - Tel. 30313', 'trgovine', 'TRENTO TREVISO PADOVA GORICA BELLUNO VICENZA VERONA BENETKE VIDEM BOLZANO TRST'.

Advertisement for Garbari winter clothing sale. Large text: 'garbari zimska prodaja', '♦ JOPIČI ♦ OBLEKE ♦ POVRŠNIKI ♦ HLAČE ♦ KRILA ♦ ŠPORTNI JOPIČI ZA MOŠKEGA IN ŽENSKO', 'GORICA - Korzo Italia, 51 - Tel. 2687 TRST - ul. Carducci, 23 - Tel. 30313', 'trgovine', 'TRENTO TREVISO PADOVA GORICA BELLUNO VICENZA VERONA BENETKE VIDEM BOLZANO TRST'.

Kako sta karikaturist in letopisec videla nekatere dogodke 1973

V pradamovini demokracije Grčiji, danes, žal, polkovniški, se je leto 1973 začelo z januarsko obsodbo skupine rodoljubov

Sedajni ameriški zunanji minister Kissinger se je v februarju odpravil na Kitajsko, da bi opred Maom razgrnil svoje karte

V juniju pa si je Brežnjev vzel evakance in čez Atlantik šel obiskat Amerikance, kjer je z Nixonom podpisal dogovor o omejevanju oborožitve

Da bi bili poletni dnevi še bolj vroči, so poskrbeli Francozi, ki so v Polineziji preizkusili atomsko bombo

KRIŽEM PO NAJVEČJEM LJUDSKEM KONKLOMERATU NA SVETU

New York ni le središče ekonomije pač pa tudi žive ameriške kulture

Nova gledališka stavba slavne Metropolitan Opere - Dvorana za 3000 ljudi - Uprizoritev oper Carmen in Čarobna piščal - V Lincolnovem kulturnem centru - Živahni Broadway - New York ima 680 gledališč

V New Yorku, največjem ameriškem trgovskem in bančnem središču, človek nikoli ne bo v zadregi, če si želi predati se v zatišju umetniških muh duhovne mužitke. Bolj bo v zadregi kako priti do zaželene vstopnice, le te so namreč tudi po mesec dni v naprej razprodane. Nad štiriideset gledališč na znamenitem Broadwayu in v modernem zgrajenem Lincoln centru priča, da gledališka umetnost živi in da je s svojim utripom prisotna tudi pri poslovnih ljudeh. Se več Banker, podjetja, trgovske hiše in posamezniki podpirajo gledališko dejavnost s svojimi darovi. V gledaliških biltenih in v predvidljivih gledaliških pisih, ki so finančno podpirane, le uprizaritev dolžnega dela, ki ga predvajajo, ampak tudi njihove posamezne priznane predstave.

Tako sem prisostvoval predstavi Bizetove Carmen v metropolitanski Opere pod pokroviteljstvom Gramma Fisher fundacije, ki jo je denarno podpirala.

Nova gledališka stavba slavne Metropolitan opere je po svoji zunanji arhitekturi precej podobna moderni likovni gaeriji kot gledališču. Notranjostina pa je zgrajena po vseh principih moderne gledališča. Avditorij je obdan z lesom in bleščočimi se kristalnimi lestenci. Dvorana spreme tri tisoč osemsto gledalcev in sodi med največja gledališča na svetu. Pogled na oder in akustika sta si z vseh smeri edinstveni. V takšnem, v popolnosti grajenem gledališču je užitek gledati in poslušati opere, zlasti če so na tolikih umetniški višini, kot jih zmorejo le nekatere svetovne operne hiše.

Carmen v posebljenju čudovitega glasu, decentne igre in visoke pevke kulture ameriške alisteke Marilyn Horne je bila doživeti. Tudi ostali pevci, razen Escamilla, ki ga je predstavil baritonist bolj šibkega glasu, da ne govorim o odličnem orkestru, zboru in baletu, so bili na višini renomirane operne hiše. Dirigiral je črnski dirigent Henry Levis, ki je pred leti z nekimi ameriškim orkestrom gostoval tudi v Jugoslaviji. Poveljal se mi je, da ima dve skulpturi slovenskega kiparja Stojana Batiča.

Na ogromnem oderu in v grandiozni scenografiji svetovno znana češka scenografija Josefa Svobode, katerega tretja slika je zlasti deloval fascinarajoče - je mogel režiser Goeran Gentele razviti dogajanje v vsej dramatičnosti. Mozartova Čarobna piščal je bila deležna posebne pozornosti zaradi edinstvene scenografije in kostumografije velikega slikarja Marca Chagala. Z mojstrstvom modernega slikarstva je ustvaril barvno učinkovito čarobnost prizorišča v katerega pa so se skoraj preveč utapjali istobarni kostumi, kar je malce zabrisalo like posameznih protagonistov. Predstava pa je po svoji pompoznosti veličastna. Pevci so bili na umetniški višini renomirane hiše, le pri ameriškem basistu, ki je pel Sarastra bi bilo zeleti prodornejših nizin.

Čarobna piščal v postavitvi znane nemškega režiserja Günthra Remnerta in v odriški opremi že imenovanega Marca Chagala je bilo na programu že šest let, izvede od leta 1967. Finančno pa je izredno drago uprizaritev omogočilo darilo žene Johna D. Rockefellerja mlajšega.

V Metropolitan operi nastopajo pevci raznih narodnosti z vseh celin. Vse bolj pa se uveljavljajo ameriški pevci, ki jih je iz leta v leto več, kar dokazuje, da se Američani vse bolj glasbeno izobražujejo in da bodo kmalu prevzeli primat najboljših pevcev v slavni metropolitanski. Zanimivost je tudi v tem, da pevci pojo vsa dela v originalnem jeziku: tako samo Carmen poslušali v francosčini. Čarobno piščal pa v nemščini.

V sklopu Lincolnovega kulturnega centra, le nekaj korakov od Metropolitan opere, na istem trgu, stoji prav tako moderna zgradba mestne opere New York City opera. V vseh pogledih sodobna dvorana sprejme dva tisoč osemsto gledalcev, ki je kljub slavnejši sodedi vselej razprodana. Razlik v umetniškem pogledu med njima skoraj ni, le da v tem ansamblu nastopajo zvečne mladi pevci in pevke od katerih uspešnejši kmalu preidejo tudi na deske Metropolitan Opere.

Predstava Madame Butterfly, ki jo je dirigiral italijanski dirigent Giuseppe Morelli, je bila v vseh pogledih korektna in na višini, kot smo vajeni v večjih opernih hišah. Glasbenih interpretacijskih posebnosti ni očitovala. Peli so

večidel ameriški pevci lepih in svežih glasov v italijansčini. Bolj zanimiva je bila odrska izvajalska stran. Zlasti predstavljanje ameriških oseb, ki so jih tokrat podajali Amerikanci sami. Opazne so bile svojstvene značilnosti ponašanja, ki si jih Evropejci največkrat samo omišljamo, kot si omišljamo v Butterfly japonske like po svoje, kdor jih pač bolje ne pozna in se ne poglubi v njihove običaje. Često so predstave Butterfly ali njej podobne opere (Turandot, Lakme itd.) le bled odsev vzhodnjakega ali zahodnjakega življenja (n. pr. Dekle z izmeta Zahoda i.p.).

Nadivse zanimiva in odlično podana je bila premiera opere Romeo in Julija na vasi manj znane nemškega kompozista Frederica Deliusa. Čustveno globoka in impresivna glasba opeva ljubezensko zgodbo (libreto je napisan po znani istoimeni Gottfriedovi Kellerjevi povesti), in kljub svoji lepoti je malokdaj pride na oder. Izvrstna je bila uprizaritvena stran (po principu cinerama ali laterne magice), ki jo je režiser Frank Corsaro z iznajdljivo projekcijsko in filmsko opremo Ronald Chasa izpeljal do umetniško preoričljive spajanja filma in gledališkega odra. Tehnične dovršenosti barvnega filma in projekcije na več tancih hkrati so ustvarjale tenkočutno razpoloženje dveh mladih zaljubljenecv, katerih smiselno rešitev ljubezni sta našla v valovih reke. Glavna protagonista smo videli na oderu in v filmski projekciji. Smrt zaljubljenecv na dnu reke, kjer valovi zabijo mladi trupli, pri čemer se roki kdaj pa kdaj s prsti dotikata je bila pretresljiva, in poetična. Opera je izredno težko uprizarljiva, zato jo redkokje izvajajo. Toliko bolj občudovanja vredna je bila dovršena uprizaritev newyorške City opere, ki s smelnimi stroitvami sledi tokovom modernega uprizarjanja glasbeno-dramatskih del.

Znameniti, po gledališkem delovanju živahni Broadway je ameriška sestavina kupčij in kulture. Ta predel New Yorka v zvezi z gledališčem je vedel še takšen kot je bil New York pred prvo svetovno vojno. Moderna arhitektura vrtoglavih nebotičnikov se ga še ni povsem dotaknila. In prav ta prvobitnost je očarljiva. Tu je v glavnem osredotočena kultura in zabava, trgovina in bankirstvo le v toliko, da je ta predel ogajati. Nekdaj se je na Broadwayu bobotalo po videzu nič kaj lepa zgradba Metropolitan opere. Zdaj je našla svoj

prostor v bolj uglednem predelu Lincolnovega centra. Čudovit pa je Broadway še danes za gledališke ustvarjalce in občudovalce. Saj se po ulicah na kupu stiska brezštevilo gledališč. Naj omenim, da je v New Yorku kar 680 gledališč. Seveda so v to število všteta tudi kinogledališča, kabareti, varieteji, nočni klubi in razna druga zabavišča. Človek bi potreboval kar dve leti, da bi mogel dnevno obiskati vsaj eno izmed njih.

Na deskah broadwayskih gledališč so cvetela in zaslovela največja imena gledaliških umetnikov sveta, Vivial Light, Laurence Oliver, Burt Lancaster, Marilyn Monroe, Liz Taylor, Richard Burton, Ingrid Bergmannova, Maksimilijan Schell in drugi. Uspesna dela ameriških dramatikov so prav z broadwayskih desk zaslovela po svetu. Uspešne drame in zlasti muzikali se predvajajo mesece in leta v razprodanih hišah. Uspeh v enem izmed broadwayskih gledališč pomeni za dramatika, kompozista, režiserja in igralca začetek svetovne slave. Izbra del je velika in človek se težko odloči kaj bi si najraje ogledal. Pri izbiri odloča seveda tudi možnost nabave vstopnice, ki jo je zelo težko dobiti za najbolj popularne predstave. Od dveh možnosti, ki so mi bile časovno na razpolago sem se odločil za dramo črnskega gledališča «The River Niger» v Marvelous gledališču in Sondheimov muzikal «A Little Night Music» v Majestic gledališču.

Črnsko gledališče The Negro Ensemble je bilo ustanovljeno leta 1967 in je v svojem šestletnem oosoju uprizarilo dvajset del črnskih avtorjev. Mnoga izmed njih so bila prvič izvedena v New Yorku. Prav dela črnskih dramatikov na čelu z Josephom Walkerjem, čigar dela so odprla kar tri sezone črnskega gledališča, so osnova za obstoj in pravico igranja črncev v broadwayskem gledališču.

Uprizaritev Walkerjevega najnovejšega dela «The River Niger» je bila tako uspešna, da se je ansamblu iz majnega črnskega gledališča s 150 sedeži v okraju Vzhodni Willage po 6 tednih, kjer so dajali po dva predstavi na dan preselili v veliko broadwaysko Marvelous gledališče s 1080 sedeži. Tako so si črnci končno pridobili vstop v središče Broadwaya v korist črnskega občinstva, ki je nenadoma poraslo od prejšnjih 20% črnske publike že na 60%.

Drama «The River Niger» je avtobiografsko delo črnskega dramatika Walkerja. Igra prikazuje pretresljiva dramo življenja neke črnske družine v Harlemu. Prodora globoko v ljubezen črnca, v njegovo dolžnost, lojalnost, žrtvo in odgovornost v zvezi s črnsko družino ter politična in socialna gibanja za črnsko osvoboditev.

Črnski igralci so bili nekaj posebnega ko so igrali sami sebe. Zato je bilo občutiti v njihovi igri tudi nekaj več ali manj sentimentalne privzdiglosti in melodramatskega simboliziranja.

Predstava je odzivno naletela pri črnskem občinstvu, ki je bilo v večini v auditoriju. Na koncu je burno pozdravljalo svoje odseke ljubljenecv, med katerimi je bilo nekaj prav dobrih igralcev. Muzikal «A Little Night Music» je po kritikah sodeč proglašeno za najboljši muzikal leta. Na lahketen in duhovit način prikazuje v besedi, petju in glasbi pikanterije flirtov. Ze valček, ki uvede muzikal ljubezenske zgodbe, nakazuje šaljivo lahkotnost nastopajočih oseb. Izkušena stara dama, ki je imela v svojem življenju številne ljubimce, pripoveduje svoje nekakini naj počaka na smejajo se poletno noč, ki se trikrat nasmeje: prvič mladini, ki ničesar ne ve, drugič norcem, ki vedo pre malo, tretjič pa starim, ki vedo preveč.

Pod to devizo je steklo dejanje v zapletih in razpletih ob prijetni glasbi in petju. Po vseh prijetnih glasbi s katerimi je svoje občutke do romantike še najbolj realno in praktično izražala služkinja, je spet izkušena stara dama duhovito pripovedovala svoji vnukinji na koncu, da se poletna noč tokrat ni nasmejala trikrat ampak samo dvakrat: enkrat mladim in enkrat norcem.

Menim, da je muzikal domena ameriških igralcev. Občudovanja vredna je njihova sročnost, eleganca in šarm v igri, glasbeno znanje v petju in plesu. Čeprav so bili nekateri glasbovske pravilno kar vse spet daje posebno draž, ki je tipična za interpretacijo ameriškega muzikala.

Tudi odrska upodobitev romantičnega okolja je bila tehnično izvrstno podana; dejanje nestetih slik je teklo z bravourno naglino in uglajenostjo. Vse v vsem: bil je zabaven in duhovit večer v razprodanem gledališču, ki že vse leto, ne brez razloga, večer za večerom polni dvorani z več kot dva tisoč sedežev. Majhen vpogled v ameriški muzikal z ameriški umetniki je bil poučljiv in prav nič škodljiv za gledališko umetnost, čeprav je bila podobnost z opero več kot očitna.

EMIL FRELJH

SREDA, 2. JANUARJA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 12.30 Poljudna znanost
Obisk kremeljskega muzeja
- 12.55 Človek in priroda:
Življenje v delti Donave
Delta Donave je kot nalašč za življenje in razmnoževanje ptic. V bujni flori zamočvirjene delte gnezdijo najrazličnejše vrste ptic, tudi ptice selivke, ki prihajajo sem iz najrazličnejših južnih pa tudi severnih področij. Seveda ima to bogastvo tudi svoje zakone, kot jih ima sleherni prirodni pojav in sicer zakon močnejšega, tako, da so nekatere vrste ptic v nevarnosti za obstoj, ker jim střežijo po življenju druge vrste ptic. In v tem primeru je človek včasih nemočna priča borbe za obstanek.
- 13.30 DNEVNIK
- 17.00 DNEVNIK
- 17.15 Program za najmlajše
Album s potovanja
- 17.45 Od božiča do novega leta
Mesto pingvinov
- 18.45 Poljudna znanost:
Evropski nacionalizem
V današnjem nadaljevanju te rubrike bo govor o francoskem vojakju in državniku De Gaullu.
- 19.15 Ital. kronike,
Kronike dela in Vremenska slika
- 20.00 DNEVNIK
- 20.45 Komika
Danes bo na sporedu drugo nadaljevanje oddaje, ki govori o tem, kaj je pravzaprav komika. Alessandro Blasetti, ki je to oddajo pripravil, bo skušal prikazati način, kako umetniki, avtorji, režiserji in drugi, ki se s tem ukvarjajo, tolmačijo na komični način razne pojave v družbi; na primer industrializacijo, urbanizacijo, avtomatizacijo in vse, kar je s tem v zvezi. Posebno naša potrošniška družba je lahko predmet najrazličnejše komične obdelave. Sicer pa bo prav v smislu potrošništva prišla še bolj do izraza tem lakote, ki so jo razni umetnostni ustvarjalci doslej že velikokrat obdelali.
- 22.00 Športna sredi
- 22.30 DNEVNIK
Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 18.45 Športni dnevnik
- 19.00 Gospod in gospa
Glasbena oddaja, v kateri sodelujeta Delia Scala in Lando Buzzanca. Oddajo sta pripravila Amurri in Jurgens.
- 20.00 Koncerti pianista Emila Gilelsa
Emil Gilels je prav gotovo eden največjih sodobnih pianistov. Nocoj bo izvajal Mozartove skladbe in sicer Sonato K 310.
- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 Un pezzo grosso
Film, ki ga je režiral Ken Annakin, v glavnih vlogah pa nastopajo James Robertson Justine, Leslie Philips, Stanley Baxter, Richard Wattis itd.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 8.55 Po domače z ansamblom «Do»
Kvartet «Do» je dober znanec ljubljanske televizije. V njem pojejo člani Slovenskega okteta Peter Ambrož, Danilo Čadež in Peter Čare ter pobudnik kvarteta Tomaž Tozon. Kvartet se je že večkrat predstavil občinstvu, danes pa bodo na sporedu njegovi najnovejši posnetki.
- 9.25 IGRA O ZMAJU
Predstava Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja
Čajkovski: Letni časi
- 11.00 Deček in konj
Film «Deček in konj» je dober film za mlade gledalce. Film prikazuje 10-letnega dečka, ki ima konja. Ko pa mora v bolnišnico, mu brat konja proda, da bi si kupil motorno kolo. Ko se deček vrne iz bolnišnice, začne iskati konja, dokler ga ne najde. Konja nato ukrade, vendar mu kmalu pridejo na sled. Vendar se vse dobro konča, tako za konja kot za dečka. Oba sta srečna, deček je srečen s konjem in tudi konju se bolje godi v dečkovi družbi.
- 12.05 POROČILA
TANEC
Oddaja skopske TV
Nekaj mi, nekaj ti
Drugi del oddaje sarajevske TV
Dekliške pesmi
13.15 Pesmi z ravnine — Novosadska TV
13.15 BAJAKA
Oddajo pripravila zagrebška televizija
Daktari, film
15.10 Hit parade 73
15.50 POROČILA
15.55 Neznani letiči predmeti
MIRNI CLOVEK
Mirni človek je ameriški film iz leta 1952 in se ponaša z vrsto mednarodnih priznanj med katerimi je najvišje priznanje stigvala v Benetkah ter tri ameriški oskarji ter še nagrada mednarodne kritike.
- 18.40 Ljudje in slike
19.10 S. O'Chasey: Prihranjeni funt. TV komedija
19.45 Barvna risanka
20.00 DNEVNIK
20.35 Preiskava o neoporečnem državljaju
Italijanski film, ki ga je režiral Elio Petri, v glavnih vlogah pa igrata Gian Maria Volontè in Florinda Bolkan
- 22.25 POROČILA
22.30 Intervju: Elda Viler

KOPRSKA BARVNA I ELEVIZIJA

- 20.00 Risanka
20.15 DNEVNIK
20.30 Boj z morjem — Dokumentarna oddaja v barvah
21.20 Elton John — Zabavno glasbena oddaja

TRST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutrarnja Glasba; 11.35 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Zbor Ivo Lola Ribar iz Beograda; 18.55 Pevec in orkester; 19.10 Higena in zdravje; 19.20 Zbor in folklor; 20.00 Šport; 20.35 Simf. koncert; 21.55 Melodije.

TRST

- 12.10 Plošče; 15.10 Glasbeno-govorni spored; 16.20 Simf. koncert; 19.30 Deželne kronike.

KOPER

- 6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 8.30 Mali umetniki; 9.00 Plošče; 10.10 Otroški koticček; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Plošče; 15.00 Romantične melodije; 17.00 Glasbeni mozaik; 17.00 Polke in valčki; 18.00 Popevke; 19.00 Primorski športniki pred mikrofonom; 19.30 Prenos LR; 20.00 Glasba v večeru; 21.00 Literarna oddaja; 21.15 Pisana glasba; 22.00 Pop in jazz; 22.35 Glasba za lahko noč.

SLOVENIJA

- 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Danes za vas; 8.07 Brane Puntar: Vrata, ki skripajo — igra za otroke; 9.05 S pesmico v novo leto; 9.30 Slov. zbori in ansambli; 10.05 Z. Kržišnik: Naš človek; 12.10 Opera in simfonična glasba; 13.30 (Vlak radijo); 15.05 Lovotele sportske čistitke; 16.00 (Noto vrtiljak); 17.05 Ob lahki glasbi; 18.00 Bayron-Mernart: Chailloński jetnik; 18.40 Burleska in capriccio; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 Glasba ne pozna meje; 22.15 Plesna glasba; 23.05 Literarni nokturno — Oton Zupančič; Pesmi; 23.15 Popevke se vrstijo.

NACIONALNI PROGRAM

- 7.00, 8.30, 13.00, 15.00, 21.00 Poročila; 7.10 Jutrarnja Glasba; 8.30 Popevke; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Posobna reportaža; 11.30 Četrta spored; 14.07 Priljubljeni spet; 14.40 Nadaljevanje; 15.10 Program za mladino; 16.00 Sončnica; 17.05 Popolndanski spored 17.40 Program za najmlajše; 18.45 Kronike Juga; 19.27 Plošče; 19.50 Najnovjša plošča resne glasbe; 20.20 Ponovno na sporedu z Mino; 21.15 K. Bardijski; «Bep»; 22.00 Operni koncert; 22.25 Orkestri v večeru

II. PROGRAM

- 7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 8.40 Kako in zakaj; 8.55 Melodrama; 9.35 Nadaljevanje; 9.50 Glasba skozi čas; 14.30 Beethovenov Kristus na Olski gori; 17.20 Strani iz albuma; 17.35 Glasba izven programa; 17.45 Kulturni pregled; 19.15 Koncert; 20.15 Radijske razprave; 21.30 Bachov koncert šte. 2.

USE NAJBULŠE...

*Živo buotra! ... use najbulše
u novin lete Vn želin,
... šje taku da be čje ulekke
dokler gremo pod lumin!*

*Hvala, ja! ... ma taku dejte ...
prou u teh cajtih ... tu, ni proul
smo brez najte, luče in volja,
pašte, cukra, ... in zdej še sou!*

*Ni prou hudo buotra muaja,
... k'sn buat ma' duabro stri
da živ čluav'k je vre mrzo
pr ... še uatprtimi uacmi!*

*Me ne briga men' za druge ...!!!
... ma kaku? ... ste brez vesti?!!
nšte Vi na žalost sama ...
grenka u t'me in brez soli!*

a. kralj

Britanci in Danci niso navdušeni nad «evropskim letom»

Kaj je povedala anketa, s katero so skušali zvedeti kako posamezni evropski narodi gledajo na Evropo»

Za Britance je začetek 1973. leta pomenil njihovo evropsko leto, čeprav bo v splošnem to leto ostalo ljudem bolj v spominu kot leto petrolejske krize.

Vsekakor je konec tega leta, v katerem so Britanci po lastnem mnenju napravili eno od najusodnejših korakov svoje zgodovine s svojo priključitvijo k Evropski skupnosti, primerno napraviti s tem v zvezi nekakšen obračun. To niti ni težko, ker je na svetu le malo narodov, ki bi bili pripravljeni tako hladnokrvno in nepristransko oceniti svoje napake, kot ravno Britanci.

Organizirana je bila anketa akcija «Kako Evropejci gledajo na Evropo». Anketa je za potrebe evropskih strategov in diplomatov iz evropske prestolnice, Bruslja, izvedla zelo odgovorna ekipa tamkajšnje raziskovalne centra. Prav zdaj ji je uspelo urediti zavezniški material, potem ko je prej dober otipala oziroma izprašala kakih 13 tisoč Evropejcev.

Kaj bo kdo na osnovi teh odgovorov smatral za poglavitno, je stvar stališč in okusa slehernega posameznika. Kar zadeva Britance pa drži v glavnem tole: tudi po poteku že nekaj mesecev, odkar so vključeni v Gospodarsko skupnost, se oni vse do danes še niso prepričali, da bi ta priključitev zanje bila koristna. Nasprotno!

Tako je, ne Britanci ne Danci ne kažejo s tem v zvezi najmanjšega navdušenja. To je najzgovornejšje prišlo do izraza z neposrednim odgovorom na naslednje neposredno postavljeno vprašanje: «Ali menite, da je za vaše deželo koristna njena pripadnost k Evropski skupnosti?»

Samo trije Britanci in štirje Danci od desetih so menili, da je to za njihovo deželo ugodno. Toliko o tem vprašanju. Obstaja pa še neko drugo, globlje, o katerem nepriznati lahko razgledljajša še bolj negeležljivo od ostalih evropskih partnerjev, v kolih

kor se ne čutijo neposredno prizadete. Mnogim evropskim izvedencem je to nasplošeno od ključnih vprašanj sedanje evropske situacije. A mmmgim med temi se spet zdi, da je ta razvoj bil grajen na napačnih temeljih.

Za to je morda bila kriva tudi petrolejska kriza, vendar se je Britancem že prej zelo nenormalno, da bi blaginja tolikih evropskih dežel imela biti v toliki meri odvisna od uvožene delovne sile. Trenutno sicer Evropyro res najbolj tare petrolejska kriza, vendar nekateri britanske analize kažejo, da bi tudi pravkar omenjeni pojav oziroma problem «imigracijske krize» utegnil postati trajnega značaja in škodljiv. Gre za pojav, v katerega procesu je skoraj neopazno prišlo do ustvaritve nekega novega, zelo občutljivega tipa proletariata, katerega priadniki so tuji, uvoženi delavci.

Nemčija ima tri milijone tujih delavcev, Luksemburg toliko, kolikor domačih, v Švici predstavljajo tuji delavci tretjino delovne sile.

Poleg zaostrenih socialnih in ekonomskih vprašanj, ki se v zvezi s temi ljudmi ustvarjajo, prihaja čedalje bolj tudi do primerov rasne in nacionalne nestrojnosti, ki so tem pogostnejši, čim več tujsih delavcev se nakopiči v raznih velikih ekonomskih središčih razviti evropskih dežel. Nadaljnja zanimiva ugotovitev je tudi, da je z njimi prizadeta ne samo dežela, njihova matična dežela, njihova domovina. Ta od svojih zdomcev, delavcev v tujini, sicer dobi celo več deviznih sredstev kot od svojega turizma. Toda po veljavnih deviznih obstoji še nekaj, kar pa ni ne tako koristno ne tako spodbudno. To nekaj imenujejo «poškodba psihev».

Zaradi vsega tega so Britanci še vedno na stališču, da sprito takšnih razmer Evropska skupnost nima druge izbire, kot da o vsem resno razmisli in se nato odloči za neko enotno in skupno strategijo.

Horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Če hočete doseči kak uspeh, se zanj potrudite sami. Srečne ure v družini. Posvetite nekaj časa svojemu zdravju.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Sestavili boste soliden delovni načrt za prihodnost. Najlepše vzdušje v družini. Zdravje ugodno.

DVOJČKA (od 21. 5. do 21. 6.) Danes ni ugoden dan za vas. Ognite se kakšni si bodi odločitvi ali ukrepu. V čustvih bodite realistični.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Prejeli boste zanimive delovne ponudbe.

V čustvenih zadevah bodite taktični. Zdravje odlično.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) V delu bo šlo vse tako, kot ste si želeli. Zaupajte ljubljeni osebi.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Ne-katere težave vam utegnejo zavleči uresničitev starih načrtov. Majhna pozornost vam bo znala pokvariti večer.

TEHTNICA (od 23. 9. do 22. 10.) Majhna neveselost v finančnem pogledu. Ukrepajte naglo in energično. Prijetni načrti za bodočnost.

SKORPIJON (od 23. 10. do 21. 11.)

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Italijanska nogometna prvenstva

ALIGA

Bologna - Foggia	0:0
Cagliari - Cesena	0:0
Inter - Roma	2:0
LR Vicenza - Fiorentina	2:1
Lazio - Milan	1:0
Napoli - Verona	2:0
Juventus - Sampdoria	2:1
Torino - Genoa	1:0

LESTVICA: Lazio 17, Juventus in Napoli 15, Inter 14, Fiorentina in Foggia 13, Bologna in Milan 12, Cesena in Torino 11, Cagliari 10, Roma in Genoa 7, Vicenza 6, Sampdoria in Verona 5.

PRIHODNE KOLO: Cesena - LR Vicenza, Fiorentina - Cagliari, Foggia - Napoli, Genoa - Lazio, Juventus - Inter, Milan - Torino, Roma - Sampdoria, Verona - Bologna.

BLIGA

Atalanta - Brindisi	0:0
Brescia - Catania	0:0
Corno - Arezzo	1:0
Novara - Bari	2:0
Palermo - Varese	1:0
Parma - Catanzaro	4:0
Perugia - Avellino	1:0
Reggina - Reggina	1:1
Taranto - Ascoli	1:0
Spal - Ternana	1:0

LESTVICA: Ascoli 18, Parma, Varese, Corno, Novara in Brindisi 17, Ternana 16, Avellino in Spal 15, Brescia in Catania 14, Atalanta, Reggina, Taranto in Palermo 13, Perugia in Catanzaro 12, Arezzo in Reggina 11, Bari 5.

PRIHODNE KOLO: Arezzo - Varese, Ascoli - Catanzaro, Avellino - Ternana, Bari - Parma, Brindisi - Taranto, Catania - Palermo, Corno - Brescia, Reggina - Atalanta, Reggina - Novara, Spal - Perugia.

TOTIP

1. - Zelasco	2
2. - Esperia	X
3. - Tallaro	2
4. - Fantomas	1
5. - Policrate	X
6. - Tindouf	X
7. - Monte Nanos	2
8. - Piedimonte	2
9. - Fischione	2
10. - Hazu	X
11. - Hozu	X
12. - Corno Brandy	1
13. - Galton	2

Totocalcio

Bologna - Foggia	X
Inter - Roma	1
Vicenza - Fiorentina	1
Lazio - Milan	1
Napoli - Verona	1
Sampdoria - Juventus	2
Torino - Genoa	X
Atalanta - Brindisi	X
Brescia - Catania	X
Palermo - Varese	X
Perugia - Avellino	1
Reggina - Reggina	X
Taranto - Ascoli	1

Člani lonjerske Adrie poslušajo poročila društvenih odbornikov na sobotnem občnem zboru

ATLETIKA V SAO PAULO

Celjan Peter Svet na sedmem mestu

Zmagal je Kolumbijec Mora (pred Mehikancem Palomaresom) - Italijan Fava na 17. mestu

SAO PAULO, 1. — Kolumbijec Victor Mora je zmagal na «corrida» v teku sv. Silvestra, tradicionalnem krogu, ki se odvija vsako leto pred polnočjo na zadnji dan leta v brazilskem mestu Sao Paulo. Praga je bila dolga 8.900 metro, Mora pa je prispel na cilj 23 sekund pred drugouvrščenim Palomaresom. Jugoslovanski predstavnik Peter Svet se je uvrstil na dobro sedmo mesto, s 33 sekundami zamude. Od italijanskih predstavnikov pa je bil Franco Fava sedemnajsti.

Morova zmaga ni bila pretežka, saj je prevzel vodstvo takoj v začetku tekmovanja in ga je obdržal do konca, čeprav je občutil prvi koncu teka posledice začetnih naprov. Mora je ostal sam na prvem mestu 300 metrov po startu, njegovi najnevarnejši zasledovalci pa so bili poleg Palomaresa še Finco Viren, Portugalec Lopez in zahodni Nemec Uhlemann. Razočaral pa je

Belgijec Roelants, kateremu je le proti koncu tekmovanja uspešlo prebiti se med prvo deseterico. Vrstni red na cilju:

1. Victor Mora (Kol.) 23'25"2
2. Rafael Palomares (Meh.) 23'48"2
3. Carlos Lopez (Port.) 23'50"4
4. Rafael Perez (Kost.) 23'53"8
5. Lasse Viren (Fin.) 23'54"6
6. Detlef Uhlemann (ZRN) 23'56"2
7. Peter Svet (Jug.) 23'56"0
8. Anders Garderud (Sve.) 24'00"2
9. Gaston Roelants (Bel.) 24'03"0
10. Jairo Correa (Kol.) 24'05"2
11. Knut Tore Boro (Nor.) 24'05"2
12. Pierre Liardet (Fr.) 24'05"2
13. Bernard Ford (VB) 24'05"2
17. Franco Fava (It.)

SMUČANJE

Italijan Franco Bieller je zmagal v veleslalomu za evropski pokal v Ebnetu Kappelu. Drugi je bil Švicar Mattie.

NOGOMET Po francoski anketi

ITALIJA PRVA EKIPA EVROPE

2. je Švedska, 3. pa Jugoslavija

PARIZ, 1. — Italijanska nogometna reprezentanca je bila izbrana za najboljšo evropsko enajsterico. Anketo je izvedel francoski športni tehnik «France Football», ki je na tretje mesto postavil «plave» Jugoslovane, na drugo pa Švede. Italijani so si po mnenju francoskega tehnika zaslužili prvo mesto med 33 reprezentancami predvsem zaradi uspeha nad svetovnimi prvaki Brazilci in pa zaradi zmage nad Anglijo. V štiridesetih letih medsebojnih srečanj ni doslej uspele Italijanom nikdar premagati učitelje nogometu, Angležev. Ob 50-letnici ustanovitve italijanske nogometne zveze je italijanska reprezentanca z Zoffom in vrstni doseglja petnajst golov, prejela pa nobenega. V osmih srečanjih so Italijani pokazali, da merijo na svetovnem nogometnem prvenstvu zelo visoko.

Lestvica «France Football»:

1. Italija
2. Švedska
3. Jugoslavija

4. Vzhodna Nemčija in Poljska
5. Belgija in Nizozemska
6. Vel. Britanija in Zah. Nemčija
10. Bolgarija

(Od našega dopisnika)

BEograd, 1. — V tradicionalni novoletni anketi beograjskega športnega lista «Sports», v kateri je sodelovalo 70 domačih in tujih športnih novinarjev je bilo v večini glasovi proglašeno za najboljšo moštvo Evrope v letu 1973 nogometna reprezentanca Italije. Sledi ji: 2. Zahodna Nemčija, 3. Poljska, 4. Jugoslavija, 5. Vzhodna Nemčija, 6. Nizozemska, 7. Vel. Britanija in Švedska, 9. Škotska, 10. Sovjetska zveza, Madžarska, Bolgarija in Španija po en glas.

Idealno moštvo Evrope po isti anketi izgleda takole: Zoff, Krivokuća, Facchetti, Hulshoff, Beckenbauer, Bremner, Deyna, Netzer, Müller, Cruyff in Riva.

SMUČARSKI SKOKI

H. G. Aschenbach zmagal v Oberstdorfu W. Steiner pa v Garmisch-Partenkirchnu

Premoč vzhodnih Nemcev in Švicarjev po prvih dveh nastopih - Jugoslovani niso zadovoljili

GARMISCH - PARTENKIRCHEN, 1. — Švicarji in vzhodni Nemci so si razdelili najboljša mesta na 2. tekmoletni novoletni smučarske skakalne turneje v Garmisch - Partenkirchnu. Skakali so res odlično in so tako le še podčrtali to, kar so pokazali v svojem prvem nastopu v Oberstdorfu.

Lestvica:

1. W. Steiner (Švi.) 95,5-95,0
2. H. G. Aschenbach (VN) 93,5-94,5
3. D. Kampf (VN)
4. H. Schmid (Švi.)
5. H. Glass (VN) itd.

Jugoslovani so tokrat skakali še slabše kot v prvem dnevu in so bili izenačeni, vendar pa vsi skupaj tudi dokaj slabi. Najboljši je bil še Stefančić, ki pa je bil tudi šele v četrti deseterici.

Uvrstitev italijanskih skakalcev pa so bile take: 87. Dünnhofer, 88. Bontempelli, 89. Delle Ave in 90. Tommasi.

Po dveh tekmoletnih vodih na skupni lestvici te turneje Aschenbach, pred Schmidom in Steinerjem.

OBERSTDORF, 1. — 22-letni vzhodni Nemec Hans Georg Aschenbach je zmagal na prvem tekmoletju novoletne smučarske skakalne turneje v Oberstdorfu. Ze v prvem tekmoletju so vzhodni Nemci dokazali, da bodo letos za vsakega tekmeča težak in nevaren nasprotnik. Svoji lanski napredek so potrdili Švicarji, med najboljšimi so se uvrstili Finci, pa tudi Sovjeti so ponovno začeli dosegati vidnejša mesta.

Italijani od turneje niso dosti pričakovali in tudi niso nič posebnega dosegli.

Drugače pa je bilo z Jugoslovani, ki so bili sicer med seboj dokaj izenačeni, vendar pa vsi skupaj tudi dokaj slabi. Najboljši je bil še Stefančić, ki pa je bil tudi šele v četrti deseterici.

Uvrstitev italijanskih skakalcev pa so bile take: 87. Dünnhofer, 88. Bontempelli, 89. Delle Ave in 90. Tommasi.

NOVOLETNA SKAKALNA TURNIRJA

je nekoliko vplivalo, da je, morda, odbor nekoliko zanemaril enajsterico, ki (prav zaradi tega) ni dosegla zaželenih rezultatov. Toda prvenstvo je še dolgo in nič se ni zapravilo nega. Prav zato je tajnik Tence za ključil: «Obracam se do naših domačih igralcev. Vašo pomoč potrebujemo v vseh kritičnih trenutkih, ki jih seveda sam odbor brez vaše pomoči ne more premagati. Sodim, da ni težko priti do tega sodelovanja, če vam je društvo res pri srcu, kot so mnogi pred vami to že dokazali. Kajti samo po taki potli lahko pridemo do lepšega uspeha v bodočnosti.»

Za zaključek sta tajnik in predsednik v imenu društva izrekla vsem prisotnim novoletna voščila, kakor se je ob zvokih prosečne godbe večer nadaljeval v prijetnem razpoloženju pozno v noč.

Nogometni almanah dežele F-JK 1973-74

V petek zvečer so v restavraciji Suban pri Sv. Ivanu v Trstu uradno predstavili nogometni almanah, ki obsega enoletni pregled amaterskega nogometa v naši deželi. Prav zaradi tega je naslov letošnjega almanaha «Almanacco del calcio Friuli-Venezia Giulia 73-74». Naj omenimo, da je letošnja izdaja almanaha že treja, saj je prvi izšel leta 1971, tedaj pa je govoril le o tržaškem nogometu. Druga izdaja, ki je izšla lanske sezone, je zajela nogometno delovanje vseh klubov naše dežele. Kot že prvi dve izdaji je tudi letos almanah skrbno uredil in pripravil s sodelovanjem osmih sodelavcev tržaški časnikar Ezio Lipot.

Uvodne strani almanaha so posvečene profesionalnemu in polprofesionalnemu nogometu. Zelo zanimiva je del, ki govori o delovanju tržaškega tretjeligaša Triestine od leta 1919 do danes. Največji prostor je seveda posvečeno amaterskemu nogometu s slikami, izidi, lestvicami in postavami posameznih klubov, sezami odborov in kratko zgodovino društev. Lep del je posvečen tudi mladinskemu nogometu, raznim pokalom in turnirjem. Skratka, res dobro pripravljen in zanimiv almanah, ki je za v prodaji.

Naj omenimo hkrati, da so ob tej priliki na pobudo tvrdke Godina dodeli priznanja sedmim zaslužnim športnim delavcem, ki so se v teku leta 1973 najbolj izkazali na Tržaškem. Med nagradjenimi je bil tudi predsednik Primorja Sergij Cibic, ki je prejel plaketo za trud in poštrevnost, ki jo je izkazal posebno ob priliki postavitve razsvetljave na proseškem igrišču. Priznanja je podelil Ugo Godina, častni gost večera pa je bil po močnik Feruccio Valcareggi, Tržčan Guglielmo (Memo) Trevisan, svoj čas državni reprezentant in bivši trener Triestine.

AVTOMOBILIZEM

JOHANNESBURG, 1. — Zaradi petrolejske krize bo verjetno odpadla velika avtomobilska dirka v Južni Afriki, veljavna za svetovno prvenstvo vozačev. Znano dirkašice Kyalami pa bodo morali prodati, če ne bo južnoafriška vlada preklicala strogih prepovedi o uporabi petrolejskih proizvodov.

BOKS

BARCELONA, 1. — Zaradi goljufije so v Španiji aretirali bivšega evropskega prvaka težke boksarske kategorije Joseja Manuela Ibarja «Urtaina». Urtain je pripeljal v Španijo avtomobil nemške izdelave, ne da bi za to plačal carino. Izpustili so ga šele, ko je plačal večmilijonsko globo.

NAROČITE SE NA PRIMORSKI DNEVNIK

SKLEP SOBOTNEGA 2. REDNEGA OBČNEGA ZBORA

Lonjerska Adria bo odslej razširila svoje delovanje

Poleg kolesarstva bo Adria gojila tudi druge športe Tesna naslonitev na domače prosvetno društvo

Sorememba imena iz kolesarskega kluba v športno društvo je bila najpomembnejša odločitev sobotnega rednega občnega zbora članov kolesarskega kluba Adria iz Lonjerja. Do odločitve je prišlo po dolgi in tehi diskusiji, v kateri so se odločili za to spremembo zato, da bi lahko nudili mladini iz Lonjerja in s Katinare možnost udeleževanja tudi v drugih športnih panogah in ne le v kolesarstvu. Predvsem pa je prišlo do odločitve zato, ker bi nekateri posamezniki radi branili v individualnih športih barve domačega kluba, pa tega doslej niso mogli zaradi omejenega delovanja. Kolesarski klub pa je postal samostojen odsek novega športnega društva.

Zasedanje občnega zbora je odprl predsednik kluba Lučano Malalan, ki je v svojem poročilu orisal enoletno delovanje društva ter razne težave, na katero je pri svojem delu naletel. Predvsem se je spomnil na težave, s katerimi so se večkrat spoprijeli kolesarji, ki so se morali podajati tudi na mnogo dolga potovanja in nato le tekmovali. Vseeno pa se niso ustrašili naporov in so vedno vestno branili društvene barve. Tajnik kolesarskega kluba Adria Radivoj Pečar je nato podrobneje razčlenil društveno delovanje. V lan-

ski tekmovalni sezoni so se lonjerski kolesarji udeležili dvaindvajsetih dirk v Trstu, v deželi Furlanija - Julijska krajina, in v eni celo v Lombardiji. Na teh tekmovaljih so petkrat zmagali v izredno ostri konkurenci, šestkrat pa so se uvrstili na častna mesta. V skupnem seštevku so se izkazali kot najboljši v Trstu.

Posebno poglavje so pri Adriji predstavljale 13. slovenske športne igre, kateri se je za lonjerske barve udeležilo štirideset tekmovalcev. Večina jih je bila iz vasi, precej pa jih je prišlo tudi iz drugih krajev, pa ne zato, ker bi jih zato prosili in za njihovo sodelovanje moledevali, pač pa so se sami ponudili, da nastopajo za lonjerski klub. Vsem tem mladim tekmovalcem - gre posebna pohvala, saj so s svojo poštrevnostjo zasedli na skupni lestvici odlično tretje mesto, in to med društvi, ki lahko računajo na dosti več mladine, ki lahko pride v poštev za športna tekmovanja. Tajnik društva se je nato zaustavil pri problemu vzgajanja novih kadrov, ki naj bi vodili društvo, in za katere je bilo sedaj napravljeno premalo. Novi odbor bo moral zato posvetiti temu vprašanju več pozornosti.

Končno pa je bilo na občnem zboru se razloženo, zakaj je lanskoletni ob-

Predsedstvo občnega zbora KK Adria

KOTALKANJE NA VSEDRŽAVNIH LESTVICAH

Odlična uvrstitev openskega Poleta

Letos je osvojil me 126 društv iz vse države 21. mesto

V petek so objavili rezultate italijanskega društvenega prvenstva v umetnostnem kotalkanju. Med 126 društv, ki so se udeležila tega tekmovanja (v katerem so navedeni doseženi uspehi na pokrajinskih, deželnih in državnih prvenstvih), je openski Polet zasedel odlično 21. mesto s skupnim številom 73 točk. Tržaški Dopolavoro Ferrovario je na 32. mestu z 48 točkami, klub Jolly pa je na 65. mestu z 22. točkami.

Uspeh Poleta je toliko večji, če pomislimo, da je bil leta 1972 med 124 društv v Italiji šele na 94. mestu.

Lanska uvrstitev pomeni, da je bil Polet v letu 1973 drugo najboljšo društvo v deželi Furlanija - Julijska krajina, in sicer takoj za Skating clubom iz Pordenona, ki je v društvenem tekmovanju potrdil svoje dolgaletno tradicijo in je osvojil drugo mesto.

PLAVANJE

V Trstu je bilo v nedeljo prvo tekmoletje za pokal Giordano Bravin v plavanju med ekipami Triestine, Primorja z Reke in Fiata iz

Turina. Za vsako društvo sta nastopala po dva plavalca v vsaki disciplini, zmagal pa je Fiat. Do izrednih dosežkov ni prišlo, saj ni plavalna sezona na visku, vendar pa je treba omeniti nastop Trincana Lovisola na 100 m prosto s časom 56".

Skupna lestvica je bila naslednja:

1. CS Fiat točk 150
2. PK Primorje 109
3. US Triestina 105

V jugoslovanskih vrstah je nastopal tudi Sandro Rudan, ki je zmagal na 100 m hrbtno.

SNEŽNE RAZMERE

TRBIŽ
VIŠARJE 20 cm
ČRNI VRH 70 cm
KRANJSKA GORA 15 cm
POKLJUKA 17 cm
GOLTE 25 cm
STARI VRH 15 cm
VOGEL 24 cm
ZELENICA 120 cm
ZATRNIK 70 cm
POHORJE 15 cm
20 cm

SPORTNI RIBOLOV

LOŠNJ, 1. — Italija je zmagala na devetem novoletnem tekmovalju za evropski pokal v podvodnem ribolovu, ki se je odvijalo pri Velikem Lošnju. Italijani so zmagali s 60.305 točkami pred Francijo (42.175) in Jugoslavijo (31.070).

ROKOMET

Ljubljanskemu Slovanu ni uspelo osvojiti jugoslovanskega rokometnega pokala za leto 1973. V nedeljo je v finalu v Sarajevu podlegel odlični ekipi Borca z razmeroma tesnim izidom 18:16.

Ljubljanska Olimpija je tudi v 8. kolu jugoslovanskega rokometnega prvenstva doživela tesen poraz. Rabinčki jo je premagal s 86:84 in Ljubljanci so zdaj dejansko na predzadnjem mestu lestvice.

SPECTATOR:

MAFIJA VČERAJ in DANES

Pred kratkim je italijanski inštitut za preučevanje javnega mnenja Doxa anketiral na italijanskem področju, da bi ugotovilo, kakšno je poprečno mišljenje o mafiji na Siciliji. Najdemo zelo zanimive ugotovitve:

Izmed sto anketiranih državljanov jih je enaintrideset izjavilo, da nikoli ni slišalo za mafijo, dvaintrideset je nekaj slišalo in tudi nekaj vedelo o njej, toda niso mogli povedati kajakega izrazitejšega mnenja o njej. Tako jih je bilo samo sedemdesetdeset izmed sto do neke meje točno informiranih o mafiji, njenem značaju in aktivnosti.

Ce vzamemo samo tiste, ki vendar nekaj vedo o mafiji, vidimo, da 44 odst. izmed njih sodi, da je škodljiva in kriminalna, 30 odst. sodi, da povzroča več škod kot koristi, medtem ko jih je 6 odst. prepričanih, da je koristna. To bi približno pomenilo, da je 1.300.000 Italijanov, ki sodijo, da je mafija koristna.

Toda ne bi bilo pravilno, če bi tiste, ki so tako odgovorili, smatrali za člane mafije ali trdili, da so indirektno povezani z mafijo. Po anketi Doxa se zdi, da so to pretežno oni, ki z največjim pesimizmom gledajo na Sicilijo in Sicilijance, oziroma na sposobnost države, da v bistvu spremeni pogoje okolja na Siciliji, da kulturno in ekonomsko sanira razmere, da uvede svojo oblast in svojo avtoriteto. Prepričani so, da je v danih

razmerah mafija celo edini zakon, da ima samo ona funkcijo policije in sodstva zavoljo pomanjkanja vsega tistega, kar bi morala na Siciliji pomeniti država.

Proti onim, ki mnogo filozofirajo o mentaliteti, o posebnih ambientalni psihologiji in iščejo korenine zla v davnini, v krvi, v soncu, v podnebnju, vstajajo komunisti. «Unità», glavni organ KP Italije, je ob neki priložnosti tako postavil stvari: «Tisočkrat smo že rekli, da mafija na Siciliji ni produkt psihologije Sicilijancev, temveč direkten plod neke zaostale socialne strukture. Minirati je treba teren pod nogami mafije, če hočemo, da bo uničena. Potrebno je, da delavec lahko dobi delo, ne pa, da se mora klanjati pred mafijskimi «kapoti», da mu ni treba prosjati priporočil za politično osebnost, ki ga bo kasneje politično izkoristila. Potrebno je, da je razvoj mest reguliran in da jih upravljajo javne oblasti v korist prebivalcev, ne pa, da je podrejen koristim različnih band špekulantov. Samo če onemogočimo sedanjo politično smer in če razkinkamo resnično naravo vodilnih grup na Siciliji in njihove zveze, bo mogoče uvesti red in zakonitost na Siciliji. In nikakršnega smisla nima govoriti o nekem pomanjkanju občutka za državo na Siciliji. V korenine je treba zadeti tiste sile, ki ustvarjajo iz Palerma mesto revščine za večino prebivalcev, toda tudi vir neomejenega bogatstva za manjšino tistih, da bi lahko še nadalje izkoristili in se ne odrekajo tudi uporabi zločinov, za povračilo pa jim zagotavljajo nezakaznanost.»

Mafija, to je, kot vidimo, tudi motiv za nekonečno razpravo, za polemiko, v kateri najdemo najrazličnejša tolačenja, izmed katerih številna presenečajo s prepričljivostjo, da bi bila potem demantirana, odrinjena še z drugimi, bolj prepričljivimi ali pa morda samo učinkovitejšimi motivi. Eden izmed raziskovalcev, Anglež Denis Mac Smith, je iskal skrivnost mafije celo v lingvistiki, pa je številne italijanske raziskovalce, celo lingviste, presenetil z odkritjem, da v narečju Sicilije ni futura (prihodnjega časa). Sicilijanec ne reče v svojem narečju «ko

bom šel v Italijo», temveč «kadar grem v Italijo». Zaključek: Sicilijanec ni človek, ki gre v prihodnost, temveč je človek preteklosti, pa je zato tudi zaostal. Še več, v siciliskem narečju ni navadnega perfekta, Sicilijanci govorijo o tistem, kar je bilo v pluskvamperpektu! No, morda je to samo nenavadno pretiravanje.

Toda pogledimo malo resneje, stvarnejše, nekaj, kar v glavnem pripisujejo mafiji, to pa je ekonomsko - socialna problematika Sicilije. Praviijo: dokler ne bodo valorizirali Sicilije, dokler se otok ne bo industrializiral, dokler se ne bo dvignil življenjski standard, to pa pomeni tudi kulturni in duhovni, mafija ne bo izkoreninjena. Zato, ker tega Rim ni storil v stotih letih, je lahko mafija tudi močnejša od Rima na Siciliji.

Morda bi bilo potrebno predvsem reči, da današnja Sicilija vendar ni Sicilija izpred stotih, petdesetih ali samo dvajsetih let. Sicilija je dežela, kjer danes velik delajo na področju ekonomije, čeprav še ne z enako velikimi investicijami in enako intenzivno kot na severu Italije.

Leta 1949 je bilo stanje, kakršno je prikazal Eduardo Caracciolo v tistem času:

«Prebivalci Sicilije vedo manj in slabše, oblačijo se slabo in zabavajo se manj kot je poprečno v Italiji. Sicilijanec je več bolan in bolj nepismen kot prebivalec ostale Italije. Zivi v urbaniziranem okolju, ki je včasih grozljivo. Mestom na Siciliji primumnjakute vode in ni kanalizacije... Če meščanska plast nekako še najde zaklonske v velikem morju birokracije, so največje oni pogojji, v katerih živi proletarski razred. V zadnjih nekaj desetletjih so ogorčenje obzrdali, toda ne z zboljšanjem razmer, temveč s policijo in zločinsko represijo mafije na agrarnih območjih.»

Vendar pa je danes moč najti v velikem italijanskem tisku velike reportaže o novi Siciliji in s takšnimi naslovi: «Vrtoglavi skok iz civilizacije oslov v novi svet tehnike in znanosti».

Danes so pisatelji, ki ne dovoljujejo, da bi Sicilijo obravnavali kot neko zaostalo, nerazvito območje kot na primer nekater, komaj osvojenega dežele v Afriki. In zares, nekatera območja na Siciliji na prvi pogled ostro demantirajo takšno predstavo o Siciliji.

V Palermu rastejo nebotičniki kot gobe po dežju. Ragusa, nekot tako zaostala pokrajina Sicilije, je bogatela v desetih letih, odkar je tam brizgnila prva nafta, mnogo hitreje kot katerakoli italijanska pokrajina. Rafinerije v Geli imajo za največje, najmoderneje in najbolj produktivne v Evropi. Industrijska cona Catania, ki se je naglo razvila ter se razširila v vseh smereh, je temeljito spremenila pokrajinsko podobo tega dela Sicilije, pa je nastalo novo, čemur pravijo Conca di ferro v nasprotju z znamenitim turističnim objektom Canna d'oro. Sicilija danes nudi vis prosperitete, če pogledamo malo iz daljave ali pa čisto od blizu to industrijo, te nove tovarne, pa nova poslopja, pa močan avtomobilski promet Palerma, Catanie, Mesine, Siracuse. Ne samo v velikih mestih, temveč tudi v manjših, malih mestih so ljudje boljše oblačeni, obleke imajo iz boljših tkanin, boljše so hranjeni, mlada generacija je očitno bolj prehranjena, močnejša. Sicilija se je očitno industrializirala in urbanizirala. Statistike pravijo, da je na Siciliji več kot 50.000 industrijskih in več kot 80.000 trgovskih podjetij. Seveda so to manjši objekti in večje podjetje je več vredno od stotine manjših podjetij. Na 50.000 industrijskih podjetij odpade vendar samo 200.000 industrijskih delavcev.

Seveda, to ni tisto, kar je na severu Italije. Čeprav je v desetih letih dohodek na prebivalca Sicilije narasel za kakih 70 odst., je še vedno nekaj več polovice poprečnega dohodka na severu. Verjetno bo ta razlika še ostala, ker sever Italije gre naprej svojo pot, Sicilija pa bo težko ujela korak z njim. Še posebej, če upoštevamo tudi drugo podobo Sicilije, ki zajema mnogo bolj prostrana območja kot pa ona, urbanizirana in industrializirana.

(Nadaljevanje sledi)

KLJUB PREVENTIVNI AKCIJI KARABINERJEV IN POLICIJSKIH AGENTOV

Novoletni «botti» zahtevali tudi letos težak krvni davek: trije mrtvi v Kampaniji, na stotine ranjenih drugod po Italiji

Gasilci so imeli povsod polne roke dela, ker so eksplozije petard zanetile veliko požarov - Tatovi in roparji na delu

RIM, 1. — Dež, megla in snežni meteli so bili značilni za letošnji prvi dan leta po skoraj vsej Italiji. Kljub slabemu vremenu pa se ljudje niso odpovedali navadi metanja petard, prizigiranja umetnih ognjev, streljanja s samokresi in puškami in metanja stare šare na ulice, kar je seveda terjalo veliko število ranjenih in tudi nekaj mrtvih.

Kot običajno je bila noč prvega dne v letu veliko bolj krvava na jugu, kot pa na severu, letos pa je manj črna trta ni bila tako jasna kot v prejšnjih letih. Tudi v mestih severne Italije je moral marsikdo v bolnišnico, ker mu je v roki počila petarda ali ker mu je eksploziralo orožje. Seveda pa v tem ni primerjav z Jugom, kjer je bilo veliko incidentov in se je moralo nekaj stotin ljudi zateči v bolnišnice po zdravniško pomoč, v Neaplju pa sta dve osebi celo izgubili življenje.

Več kot petarde in strelno orožje je na Severu žela žrtve nepristna vinskakaplica ali pa voznja v pijanosti. Ne gre pozabiti tudi na tradicionalne «domače nesreče», katerih žrtve so bile predvsem gosposke: marsikatera si je oščičila kos prsta pri rezanju salame ali kosa slanin, nekatere druge pa so se opekale z vrelo juho ali porezale z razbitimi kozarci in steklenicami.

53-letna Giovanna Mandarà, čeprav ni v smrtni nevarnosti. Okrog polnoči je ženska stopila na balkon svojega stanovanja v sedmem nadstropju nekega poslopja v Ul. Zandonai, ko ji je krogla iz samokresa prebila lobanjo. Na srečo je svinčenka le preluknjala kost in ni obšla v možganih.

Za življenje se bori tudi mladi Giuseppe Spataro, ki je okrog polnoči zaprl okno svojega stanovanja v prvem nadstropju nekega poslopja v središčni ulici Dante, da bi nekoliko ublažil hrup, ki ga prihajajo s ceste. Ko se je mladenič obrnil, da bi se vrnil k mizi, se je svinčenka zadela v hrbet. Zdravniki ki so ga operirali takoj po njegovem prihodu v bolnišnico. Njegovo zdravstveno stanje je zelo resno, kaže pa, da bo okrevalec.

S stroгим nadzorstvom in preventivnimi akcijami so letos rimski policisti in orožniki omejili posledice novoletnega streljanja. Petarde in druge vrste umetnih ognjev so pokale predvsem v predmestnih četrtih. Ranjenih je bilo okrog petdeset ljudi, v glavnem pa gre le za manjše opekline. Marsikdo je spričo novoletnega veseljačenja po zabili celo na vsakršen varnostni ukrep in je začel kot nor streljati v pozdrav novemu letu. Tako noči je ženska stopila na balkon svojega stanovanja v sedmem nadstropju nekega poslopja v Ul. Zandonai, ko ji je krogla iz samokresa prebila lobanjo. Na srečo je svinčenka le preluknjala kost in ni obšla v možganih.

Polne roke dela so imeli vso noč predvsem agenti prometne policije, ker sta vinjenost in spolzke ceste botrovali številnim prometnim nesrečam. Rimljanji so tudi letos kljub slabemu vremenu, niso odpovedali ja v središčni ulici Dante, da bi nekoliko ublažil hrup, ki ga prihajajo s ceste. Ko se je mladenič obrnil, da bi se vrnil k mizi, se je svinčenka zadela v hrbet. Zdravniki ki so ga operirali takoj po njegovem prihodu v bolnišnico. Njegovo zdravstveno stanje je zelo resno, kaže pa, da bo okrevalec.

S stroгим nadzorstvom in preventivnimi akcijami so letos rimski policisti in orožniki omejili posledice novoletnega streljanja. Petarde in druge vrste umetnih ognjev so pokale predvsem v predmestnih četrtih. Ranjenih je bilo okrog petdeset ljudi, v glavnem pa gre le za manjše opekline. Marsikdo je spričo novoletnega veseljačenja po zabili celo na vsakršen varnostni ukrep in je začel kot nor streljati v pozdrav novemu letu. Tako noči je ženska stopila na balkon svojega stanovanja v sedmem nadstropju nekega poslopja v Ul. Zandonai, ko ji je krogla iz samokresa prebila lobanjo. Na srečo je svinčenka le preluknjala kost in ni obšla v možganih.

dini, kateremu je ploskala velika množica navijačev, ki so se ob tej priliki zbrali na bregovih Tibere. Komaj je prišel iz vode, je moral Bandini na policijski čoln, kjer so mu agenti prisilili mastno globlo, ker je kopanje v Tiberi prepovedano.

Razburljivo silvestrovanje so imeli tudi v kaznilnici v Luccu, kjer so nekateri jetniki pripravili svojevrstno petardo s plinskimi jeklenkami, ki jih uporabljajo predvsem za pogrevanje jedi. Manjkalo je nekaj sekund do polnoči in jetniki so bili zbrani v dvorani drugega nadstropja in gledali televizijsko oddajo za zadnji dan leta. Nepričakovano sta dva ali trije zaporniki vrgli v peč za ogrevanje plinskih jeklenki. Peč je hrupno eksplodirala, zaradi česar je bilo v kaznilnici takoj alarmno stanje. V zapor so prihletli zdravniki, prefekt, restavracija in nočnih lokalih, napočel seveda čas, da pridejo tatiči na svojo rano. Tako tudi letos ni manjkalo tistih, ki so morali ob povratku domov poklicati policijo, ker so v njihovi odsotnosti tudi izpraznili stanovanje. Opozumili so se pa tudi nekateri roparji, katerim ni bilo težko polastiti se dobro založenih ladic, na pol vinjenih vrečljakov, ki so se pozno ponoči vračali domov.

Kot vsako leto so bili tudi letos natrpani letoviški kraji in predvsem centri za zimsko športe. Skoraj povsod pa so se morali odpovedati že tradicionalnim nočnim evolucionim smučarskih učiteljev s priziganimi baklami, ker primanjkuje povsod snega.

Novo leto v Zahodni Nemčiji
Deset mrtvih zaradi neodgovornega ravnanja z umetnimi ognji

BONN, 1. — Zahodni Nemci so kot je že starodavni običaj pozdravili novo leto s streljanjem in izstrelitvijo umetnih ognjev, kar je terjalo letos zelo veliko število klovnih žrtv. V vsej državi so na šesti okrog deset mrtvih, med katerimi je nek osemletni deček, ki ga je ubila eksplozija petarde.

V samem Berlinu je morala policija poseči stodevdesetkrat zaradi raznih incidentov in je aretirala 44 ljudi. Nerazodna uporaba umetnih ognjev je tudi vzrok požara, ki je uničil znano kavarno Moehring v središčni Kurfuerstendam. Cloveskih žrtv ni bilo, škoda pa je

Nezaželen znanec

Spet sem tukaj, prijatelji! »International Herald Tribune«, Pariz

NOVOLETNI PRAZNIKI V SEVERNI IRSKI

Nasilje ob nastopu nove upravne oblasti

Ubijati katoliški mladenič - Faulknerjev optimizem in podpora EIRE

BELFAST, 1. — Novo leto se je v Ulstru začelo v znaku nasilja. Neznanci so v prvih jutranjih urah ubili na neki belfaški ulici mladeniča katoličana. Policija meni, da ne imela belfaška upravna oblast nobenega pooblastila v tej zvezi.

Je Dublina sporočilo, da je južnoirski ministrijski predsednik Cosgrave v svoji novoletni poslanici izrazil prepričanje, da bo prišlo v Ulstrem do miru in da bo ta mir zagotovila prav nova upravna oblast. Južnoirski premijer je še zagotovil, da bo njegova vlada podpirala vsakršen napor v tej zadevi ter je do besedno izjavil govorec o podpori belfaški upravi: «Hočem vam zagotoviti, da se bomo vam pridružili v boju za obrambo vaših demokratičnih ustanov nasilju.» Nazadnje je še zagotovil, da ekstremisti, ki bi morebiti napadali objekte v Severni Irski, ne bodo deležni zapovedi EIRE. «To niso prazne besede — je rekel Cosgrave. V tej zvezi se je zvedelo, da je južnoirski vlada močneje zastražila mesto z Ulstrom ter splot okrepila vse enote, ki se bojujejo proti gverili.

Sporočajo, da je policija prejela več telefonskih izjav, ki pravijo, da je severnoirski narod v vsaj svoji celoti začela istovetiti z belfaško vlado. Pristavil je še, da ta razvoj dogodkov da slutiti, da bo Severna Irski zavzela v miru in v napredku.

Sedanja severnoirski upravna oblast se zelo razlikuje od tiste, ki je upravljala to deželo do začetka predlanskega leta. Tedaj je bila oblast v rokah izključno protestantske. Redki katoličani so bili samo poslanci v «stormontu», oziroma v polistrijskem parlamentu. Sedaj je položaj popolnoma drugačen: v upravi so protestanti in tudi katoličani. Res pa je, da ta uprava nima tako obsežnih pooblastil, kot jih je

imela prejšnja. Londonska vlada je sklenila, da bo zadeve notranje varnosti ter poveljstvo nad angleško vojsko vodil izključno predstavnik angleške vlade, medtem ko ne bo imela belfaška upravna oblast nobenega pooblastila v tej zvezi.

Je Dublina sporočilo, da je južnoirski ministrijski predsednik Cosgrave v svoji novoletni poslanici izrazil prepričanje, da bo prišlo v Ulstrem do miru in da bo ta mir zagotovila prav nova upravna oblast. Južnoirski premijer je še zagotovil, da bo njegova vlada podpirala vsakršen napor v tej zadevi ter je do besedno izjavil govorec o podpori belfaški upravi: «Hočem vam zagotoviti, da se bomo vam pridružili v boju za obrambo vaših demokratičnih ustanov nasilju.» Nazadnje je še zagotovil, da ekstremisti, ki bi morebiti napadali objekte v Severni Irski, ne bodo deležni zapovedi EIRE. «To niso prazne besede — je rekel Cosgrave. V tej zvezi se je zvedelo, da je južnoirski vlada močneje zastražila mesto z Ulstrom ter splot okrepila vse enote, ki se bojujejo proti gverili.

Sporočajo, da je policija prejela več telefonskih izjav, ki pravijo, da je severnoirski narod v vsaj svoji celoti začela istovetiti z belfaško vlado. Pristavil je še, da ta razvoj dogodkov da slutiti, da bo Severna Irski zavzela v miru in v napredku.

Sedanja severnoirski upravna oblast se zelo razlikuje od tiste, ki je upravljala to deželo do začetka predlanskega leta. Tedaj je bila oblast v rokah izključno protestantske. Redki katoličani so bili samo poslanci v «stormontu», oziroma v polistrijskem parlamentu. Sedaj je položaj popolnoma drugačen: v upravi so protestanti in tudi katoličani. Res pa je, da ta uprava nima tako obsežnih pooblastil, kot jih je

VČERAJ V PRVIH JUTRANJH URAH

DRZEN BEG FRANCOSKEGA BANDITA IZ GLAVNE BOLNIŠNICE V LYONU

V bolnišnico so ga pripeljali pred nekaj dnevi, ker je skušal narediti samomor v zaporu

LYON, 1. — Nevarni francoski bandit, 30-letni Yves Boissie, ki je bil pred nedavnim obsojen na dvajset let zaporne kazni zaradi vrste tatvin in ropov, je danes jutraj pobegnil s pomočjo štirih pajdašev iz lyonske bolnišnice. Semkaj so ga pripeljali pred nekaj dnevi, ker je Boissie skušal narediti samomor. Vse kaže pa, da je šlo za pretezo, s katero se je bandit dal prepeljati v bolnišnico.

Dogodi se so odigrali bliskovito in kot v detektivski ob 5.40 so se štirje moški javili ob vhodu glavne bolnišnice in prosili vratarja za dovoljenje, da bi lahko obiskali znanca, ki je bil na zdravljenju na toksikološkem oddelku. Nekaj minut pozneje, potem ko so se zakrknili, so banditi vdrli v sobo, v kateri je bil Boissie in so razorožili tri policiste, ki so stražili ob banditovi postelji. Nato so se s pajdašem napotili proti izhodu. Nepričakovano je eden od banditov ustrelil s pištolo in krogla je zadela pajdaša, ki se je zgrudil hudo ranjen na tla. Banditi so ga zgrabili za noge in ga tako zveliki do avtomobila ter jo urno pobrisali še preden je prišla v bolnišnico policijska patrulja.

V začetku decembra je bil Boissie obsojen na dvajset let zaporne kazni. Policija ga je aretirala konec leta 1972 po ostrem oboroženem spopadu. Agenti so prišli banditu na sled že leta 1971, toda Boissie je zagrozil, da bo ubil lastno ženo in hčerko, če ga bodo skušali ustjeti. Policija mu je morala zato usteti prosto pot in na sled mu je prišla skoraj leto dni pozneje.

Preiskovalci menijo, da so Boissie in pajdaši pobegnili v tujino, zato verjetno v Švicco. Ne izključujejo pa

Pokol na italijanskih cestah: 13 mrtvih

TURIN, 1. — Slabo vreme, spolzka cesta, neprevidnost in vinjenost so

V soboto se je zgodila blizu Sara jeva huda železniška nesreča. Zaradi prevelike hitrosti je iztrila lokomotiva brzolaka Beograd - Ploče in potegnila za sabo šest vagonov. V nesreči je bilo nekaj potnikov hudo ranjenih.

Na Tajske so na svojevrsten način rešili vprašanje pomanjkanja nafte: dizel lokomotive so nadomestili s parnimi, ki so jih potegnili iz hangarjev za odslužena železniška vozila

NAGEL INDUSTRIJSKI RAZVOJ V BRAZILIJU

Globoke družbene spremembe krepijo delavsko gibanje

Sindikarno gibanje uveljavlja svojo navzočnost po devetih letih brezobzirnega terorja

SAO PAULO, december — Nekaj se spreminja na področju delovnih odnosov v Braziliji vsaj v najbolj industrializiranih in razvitih pokrajinah te dežele. V prvi polovici decembra je prišlo do vrste stavkovnih akcij v nekem podjetju v Sao Paulu, ki izdeluje dvigalca. Gre za družbo Villares, katere lastniki niso sprejeli nobenega ukrepa proti stavkaščem. V novembru je prišlo do več stavk v raznih avtomobilskih podjetjih, od katerih je eno najvažnejših podjetje Volkswagen, ki ima svoj sedež v satelitskem mestecu Sao Bernardo. Po mnenju številnih opazovalcev ni bilo takih stavk, kot v podjetju Villares, od leta 1968, ko je velika stavkova akcija zajela Sao Paulo in tudi Belo Horizonte. To gibanje je olajšalo pomanjkanje delovne sile v zadnjih mesecih na gradbiščih in v tovarnah največjega industrijskega parka Latinske Amerike, kar potrjuje, da gre za izredno hiter gospodarski razvoj.

2500 delavcev tovarne dvigal Villares je brez dvoma najboljša pla-

čanov v Braziliji: njihove plače grede od 576 do 2500 cruzeroev, se pravi od okoli 60.000 do 250.000 lir na mesec. Te številke so morda precej nizke v primerjavi z evropskimi plačami, toda treba je upoštevati, da je povprečna plača v pokrajini srednje in južne Brazilije komaj 312 cruzeroev na mesec.

Delovne razmere v tovarni so precej dobre: hrana v menzi je poceni, zdravniške usluge so zelo dobre, podjetje je poskrbelo za prostore, kjer se delavci shajajo. Delavci sami priznavajo to stanje. Zaradi tega je imela stavka tudi svojevrstne oblike, saj so delavci prekržali roke sedaj za dvajset minut, potem

pa za eno uro. Oni zahtevajo med drugim takojšnje povišanje mezd za 10 odst. ter splot njihovo revizijo. Ustanovili so tudi komisijo, ki jo je večkrat sprejelo ravnateljstvo. Nekaj takega je bilo nepojmljivo v prejšnjih časih.

Za razumevanje tega gibanja je treba na kratko opisati razmere v Braziliji. Po letu 1964 so bile stavke praktično prepovedane. Večina sindikatov je izgubila vsakršno moč, da bi zahtevala izboljšanje razmer za delavce. Tisti sindikati, ki so ostali borbeni, pa so bili v nevarnosti, da preidejo pod državno kontrolo. Zvišanje mezdnih prejemkov je bilo odvisno le od ministra za delo, ki je vsako leto sklepal o njihovi višini v zvezi z inflacijsko stopnjo s povečanjem splošne produktivnosti dela itd. Celotni samostojni tovarni niso imeli pravice, da bi povišali mezd. To so lahko storili le na škodo svojega dobička. Mnogi izmed njih, ki so bila na trgu odvečna delovna sila, so odpuščali z delavci, ki so se jim zdeli preveč zahtevni. Spominjajo se sindikalnih manifestacij iz časov predsednika Goularta je varnostna služba obtožila prevarništva vse delavske protestne akcije.

Baskovski rodoljubi izgnani na sever

BAYONNE, (Francija), 1. — Francoska policija je aretirala šest baskovskih političnih beguncev v okviru svoje akcije proti neznanim domnevnim baskovskim gverilcem, ki so pred nekaj dnevi podali izjave na časniskem intervjuu blizu Bordeauxa. Štirin beguncem je že ukazala naj se izselijo v severne predele Francije, za dva druga pa je tudi izdala podobne ukrepe, ki pa še niso bili izvršeni.

Vest o aretaciji in izgonu iz južnih predelov Francije je posedovala baskovska organizacija za pomoč beguncem. Iz tega vira se je tudi zvedelo, da je med izgnanimi političnimi prvaki tudi Juan Jose Echave.

UHING (Sarava - Borneo), 1. — Bilanca brodoloma, do katerega je prišlo v četrtek kakih 65 milj jugozahodno od Kuninga znaša 64 mrtvih, 21 pogrešanih ter 42 preživelih. Na ladji je bilo v trenutku nesreče več kot 150 ljudi

Papež o miru

RIM, 1. — Papež Pavel VI. je danes bral novoletno mašo v župniji sv. Antonia v četrti Appio. Mašo so oddajale radijske in televizijske postaje raznih dežel. V svoji pridigi je papež ponovno poudaril pomembnost pobude katoliške cerkve za praznovanje prvega dneva v letu kot «svetovnega dneva miru».

BOLJ UČINKOVITO

Poslanci slovenskega republiškega gospodarskega zbora so pred časom predlagali višje prispevke za vodo za onesnaževalce voda, da bi jih pripravili k hitrejši namestitvi čistilnih naprav.

Nemara bi bilo bolj učinkovito, da bi moral kdo iz teh tovarn vsako jutro na tešče poplakniti grlo z vodo, ki so jo «suplementirali» tovarniške odplake.

MOČ NAVADE

Pravijo, da se je neki plodoviti avtor, ki piše na vse strani, tako prijel navade, da pripiše številko svojega žiro računa tu di na koncu pisma, ki jih pošilja svojem...

SVOJEVRSTEN GASILEC

V Saalfeldnu pri Salzburgu so policisti aretirali kaj čudnega prostotolnega gasilca: zasacili so ga, medtem ko je potikal ogenj v neki farmi. Kaže, da je možakar odgovoren vsaj za šest požarov.

Skupine otrok so prinesle pred oltar, kjer je papež bral mašo, cvetje, žitno klanje, grozdje in oljne vejice. Slovenske maše so se udeležili visoki cerkveni dostojanstveniki ter rimske občinske oblasti.

Dopolodne je papež ponovno izrazil svoje misli o miru v svetu na svojem srečanju z verniki na Trgu sv. Petra.

Teror v Grčiji

ATENE, 1. — Grška komunistična partija je s posebnim letakom obvestila tuje časnike, da je atenska vojska vlada začela novo leto z deportacijo desetine demokratov in rodoljubov v razna taborišča ter še posebej na strahoviti otok Jaros.

V letaku se poudarja, da je desničarski teror zagrešil v novembru po kol mladim ljudem in da krivci še niso bili kaznovani. Sedaj pa ta režim obnavlja deportiranje, ki pomeni zanižanje vseh načel človeških pravic.